SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Рік 121, ЧИСЛО 40, П'ЯТНИЦЯ, 3 ЖОВТНЯ 2014 РОКУ 1893 Vol. 121, No. 40, FRIDAY, OCTOBER 3, 2014 $2.00

Пам'ятаймо про Україну!

ГОЛОВНА ТЕМА ДНЯ

Президент дає відповіді

Петро Часто

Попри великі очікування нашої громади на зустріч з Президентом України, до Ню-Йорку приїздив і виступив на сесії Генеральної асамблеї ООН 24 вересня не Петро Порошенко, а Прем'єр-міністер Арсеній Яценюк. Розчаровуватися не варто, швидше – навпаки, сприймімо цю зміну як ще один доказ, що обидва чільні провідники держави у дуже складний для неї час діють узгоджено, представляючи весь багатозначний спектр національних інтересів України – від її мирних ініціятив до ініціятив військово-оборонних. В образному сенсі це та ситуація, коли двоє осіб опиняються у щільному кільці небезпеки і мусять ставати одна до одної спинами, щоб з жодного боку не пропустити ні удару, ні готовности ворога до перемир'я.

Зокрема Прем'єр А. Яценюк в сьогоднішній період української історії асоціюється в очах українців саме з рішучістю і безкомпромісністю перед хижим обличчям російського аґресора. Це засвідчив і його згаданий виступ в ООН, зокрема похвальне своєю ідеологічною ясністю звернення до головного московського авантюриста: „Пане Путіне, ви можете виграти бій з військами, але ніколи не виграєте бій з об'єднаною українською нацією".

Водночас, добре знаючи, чого чекає від України західній світ, А. Яценюк визнав військовий варіянт розв'язання кризи „крайнім випадком": „Ми наполегливо закликаємо Росію відвести свої війська, свою артилерію, припинити підтримувати терористів, відновити контролю на російсько-українському кордоні й почати реальні мирні переговори".

Було б дивно, якби цей сильний виступ не спричинив примітивного сарказму в адвоката В. Путіна в ООН Віталія Чуркіна, котрий відразу взявся перетягати „мирну ковдру" на свою сторону, та ще й у такий спосіб, аби в дусі кремлівської пропаґанди відділити „яструба" А. Яценюка від „голуба" П. Порошенка. За словами В. Чуркіна, „Порошенко протягом усього останнього часу веде інтенсивний діялог з Президентом Путіним – діялог, який зробив можливими мінські домовлености".

Тим часом усе, що залишилося „недомовленим" між А. Яценюком і В. Чуркіним, сплиluло на поверхню вже наступного дня – на великій прес-конференції П. Порошенка для українських і закордонних журналістів. Вона мала назву „Стратегія-2020", тривала майже три години, загалом Президент відповів на 29 адресованих йому йому запитань. Виказуючи бездоганну поінформованість, відповідав спокійно, переконливо, по-державницьки позиціонуючи себе від політичних крайнощів, оцінюючи скрутну українську ситуацію реалістично, але водно-

(Закінчення на стор. 16)

Яценюк зустрівся з українцями США

Під час відкриття бенкету зліва: Митрополит Антоній, Евген Чолій, Арсеній Яценюк, Тамара Олексій, Митрополит Стефан Сорока. (Фото: Ірена Савіяно)

НЮ-ЙОРК. – 24-25 вересня в рамках робочої візити до США Прем'єр-міністер України Арсеній Яценюк разом з делеґацією України взяв участь у праці 69-ої сесії Генеральної Асамблеї ООН.

24 вересня А. Яценюк виступив у дебатах Генеральної Асамблеї ООН. Він підкреслив, що походження конфлікту, який відбувається в Україні – це вторгнення, яке вчинила Російська Федерація, постійний член Ради безпеки ООН, що є абсолютно й повністю неприйнятним. А. Яценюк нагадав, що 20 років тому Україна відмовилася від ядерної зброї, арсенал якої був третій за величиною в світі. Росія була одним з підписантів цього меморандуму і, замість ґарантій безпеки, через 20 років скоїла аґресію на українській землі, порушила низку міжнародних договорів.

„Ми закликаємо Росію відвести свої війська, відвести свою артилерію, перестати забезпечувати очолюваних Росією терористів; відновити контролю над українсько-російським кордоном і почати реальні мирні переговори", – підкреслив А. Яценюк.

(Закінчення на стор. 4)

Америка про візиту Порошенка: Україну підтримали обидві партії Конґресу

Ярослав Довгопол

ВАШІНҐТОН. – Перша офіційна візита Президента України Петра Порошенка до Вашінґтону 18 вересня з самого початку мала стати визначальною для подальшого розвитку взаємин між Україною і США. Попри різницю в часі між континентами, багато українців стежили за зустрічами в американській столиці та результатами переговорів. Особливе зацікавлення викликали виступ П. Порошенка в американському Конґресі та його зустріч з Президентом Бараком Обамою.

Головною інтриґою залишалося питання, чи переконає П. Порошенко американську владу в необхідності надати Україні статус головного партнера поза НАТО, а також дозволити постачання оборонної зброї. Конґрес виявив повну підтримку ініціятивам українського провідника. Втім, Білий Дім, за яким залишається останнє слово, покищо не став змінювати своєї політичної позиції щодо цих двох пунктів. Про причини такого рішення та що це означає для України Укрінформ зібрав коментарі й висловлювання впливових американських політиків та експертів.

Голова Комітету зовнішніх взаємин Сенату США Роберт Менендес (демократ з Ню-Джерзі) під час виступу в Атлантичній раді не приховував компліментів щодо того, наскільки П. Порошенкові вдалося об'єднати обидві партії в двопалатному парляменті США, і як тепер Конґрес ставиться до питання України.

„Я мав честь протягом 22 років бути присутнім на багатьох спільних засіданнях в Конґресі, але лише деякі з них були визначними, – почав сенатор. Звертаючись до Президента України, він зауважив: „Я повинен сказати, що Ви реалізували безпрецедентну спробу отримати прихильність членів Конґресу Сполучених Штатів. Ваші слова були дуже потужними".

У Конґресі, на переконання Р. Менендеса, усвідомили справжню ролю українців, які стоять на передовій ґльобальної боротьби

(Закінчення на стор. 12)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Ленін у Харкові впав

ХАРКІВ. – Пам'ятник Ленінові у Харкові таки повалили. Про це 28 вересня повідомив радник Міністра внутрішніх справ Антон Геращенко. При демонтажі пам'ятника ніхто не постраждав. З метою безпеки площа Свободи оточена спецпідрозділами міліції з автоматичною зброєю і готовими застосувати її у випадках, передбачених законом. *(Бі-Бі-Сі)*

Прибули експерти Пентаґону

КИЇВ. – 28 вересня США прислали до України допомогу в особі восьми військових фахівців, які поділяться з українськими колеґами секретами побудови тактики, а також особливостями збору інформації у боротьбі з незаконними збройними формуваннями. Експерти поділяться на дві групи, одна з яких займеться оцінкою потреб України у сфері безпеки, а також визначить можливі способи допомоги Києву з боку США. *(УНІАН)*

Партія Ляшка – перша у бюлетенях

КИЇВ. – 27 вересня відбулося жеребкування місць партій у виборчих бюлетенях. Центральна виборча комісія повідомила, що першою буде позначена Радикальна партія Олега Ляшка, за нею йтиме „Солідарність жінок України", далі – „Інтернет-партія". Комуністична партія України матиме число 14, Бльок Петра Порошенка – 22-ий. Загалом в бюлетенях буде представлено 29 учасників *(„Українська правда")*

Дмитро Ярош став кандидатом

КИЇВ. – Центральна виборча комісія (ЦВК) зареєструвала кандидатом у народні депутати провідника партії „Правий сектор" Дмитра Яроша в мажоритарному окрузі ч. 39 Дніпропетровської области. Таке рішення було прийнято на засіданні ЦВК 26 вересня. Д. Ярош не побажав очолювати список партії, оскільки він воює і не може їздити з аґітацією. Він кандидуватиме за мажоритарною системою. ЦВК зареєструвала ще 19 кандидатів у народні депутати в одномандатних виборчих округах – Юрія Левченка, Євгена Мельника, Ірину Фаріон, Ірину Сех, Андрія Тягнибока, Юрія Бублика, Ігоря Сабія, Андрія Іллєнка, Володимира Огризка та інших. *(УНІАН, Укрінформ)*

Виявлені масові поховання

СЛОВ'ЯНСЬК. – 26 вересня у звільненому від терористів Слов'янську знайдено три масові поховання. У місті здійснюється кримінальне провадження по 24 епізодах, де є загиблі. Проведено ексґумацію тіл, які взято до бюро судово-медичної експертизи для проведення розтинів та офіційного встановлення причин смерти. За попередньою інформацією, ці люди загинули на початку та у середині червня, коли Слов'янськ перебував під контролею терористів Ігоря Гіркіна. Вже встановлені імена 12 загиблих. Слідство триває. *(„Українська правда")*

Переміщені матимуть житло

КИЇВ. – Міжвідомчий координаційний штаб 27 вересня розпочав здійснення програми проживання переміщених осіб. Реґіональні штаби спільно з місцевими органами виконавчої влади визначили понад 1,000 об'єктів, де буде розміщено 18 тис. переміщених осіб. *(Укрінформ)*

Визначили суперників з гокею

КИЇВ. – 26 вересня Міжнародна федерація гокею опублікувала календар змагань чемпіонату світу в дивізіоні „1А" 2015 року. Збірна України розпочне турнір грою проти команди Казахстану 18 квітня, 19 квітня гратиме з Італією, 21 квітня – з Польщею, 22 квітня – з Угорщиною, 24 квітня – з Японією. До елітного дивізіону 16 найсильніших команд потраплять дві найсильніші збірні групи за підсумками змагань. Чемпіонат світу відбудеться 18-24 квітня 2015 року в Кракові. Право на проведення турніру спочатку виграла Україна, а самі змагання мали відбутися в Донецьку. Пізніше українська сторона відмовилася від проведення турніру через ситуацію в країні. *(УНІАН)*

ДИСКУСІЙНИЙ ПОГЛЯД

Україна звільняє чи захоплює Донбас?

Сергій Стефанко

Проблема Донбасу набула гострого воєнного виміру, вона також збурує всю суспільну думку в Україні, спонукаючи до пошуку такого варіянту державного устрою України, який би виключив внутрішні конфлікти і суперечності, заспокоїв та гармоніював суспільне життя країни. Серед різних поглядів на справу не обходиться й без дискусійних. Наприклад – чи варто Україні аж так триматися за Донбас, якщо для переважної більшости тамтешніх людей все українське не просто чуже, але й вороже? Нижче вміщена стаття лікаря і громадського активіста з Івано-Франківська Сергія Стефанка дає відповідь: не варто. Очевидно, що це лише одна з можливих відповідей.

Всі роки незалежности Донбас голосує проти України й виступає проти всього українського. На Донбасі голосують за Петра Симоненка й Наталію Вітренко, Леоніда Кучму і Віктора Януковича, вимагають інтеґрації з Росією, у переважній більшості розмовляють російською мовою і не тільки іґнорують, а навіть переслідують за українську мову й культуру. Донбас– проти Европейського союзу і НАТО, але за тісний союз з Росією, навіть за входження до її складу.

Отож на Донбасі програють усі, хто за Україну.

Донбас і Крим були в Україні російськими анклавами, у яких процвітав російський шовінізм і культивувалися антиукраїнські настрої. У гірший бік Крим відрізнявся тим, що там ще, крім усього, стояли війська російської Чорноморської фльоти.

Усі роки незалежности київська влада не контролювала Донбас. А він, навіть не маючи статусу автономії, користувався більшими правами, ніж автономна республіка Крим. Фактично Донбасом правило кримінально-олігархічне угрупування. Тут жили за своїми законами, тут зформувалася своя еліта, свій культурно-інформаційний простір. Політологи навіть визначили особливий вид правління на Донбасі – „паханат".

І із цим офіційна київська влада змирилася й приймала як належне.

Простежувалася ментальна віддаленість Криму й Донбасу від України. Та центральна влада на це закривали очі. Ми жертвували всім – аби Донбас і Крим залишалися в складі України.

Сьогодні на Донбасі іде українсько-російська війна. Простим мешканцям Донецької і Луганської областей довелося визначатися, з ким вони, і ставати на боротьбу з ворогом.

І значна частина населення цих двох областей та переважна більшість державних службовців, працівників правоохоронних структур визначилася: ворог – це Україна. Вони вибрали бік аґресора, окупанта – і стали на боротьбу проти України. Решта – ті, що нібито „за Україну" – або повтікали, або чекають, чим це закінчиться, щоб зайняти сторону переможця.

Нині Донбас називає українців „фашистами", „украми", „бендерами". Донбас не приймає ідей Евромайдану та його цінностей. Мешканці Донбасу у своїй більшості нічого спільного з Україною й українством не мали і не хочуть мати.

Хоча їх тіло жило і живе на території, яка адміністративно входить до складу України, їм комфортно жити лише в зоні без української мови, культури, в атмосфері зневаги і ненависти до українського, бо їхня душа живе з „в русском мірє, с соотечественніками, в вєлікой россійской імперії, во главє с вєрховним правітєлєм Россії Владіміром І".

То в цій війні ми звільняємо чи захоплюємо Донбас?

Чи потрібне мешканцям Донбасу наше звільнення й українська Україна? І чи потрібен українцям Донбас? Чи варто українцям проливати кров за мешканців Донбасу, рятуючи їх від російських окупантів, у яких багато хто з „житєлєй Донбасса" бачить визволителів? Не знаю.

Українська ковбаса, сало й горілка „народові Донбасу", безперечно, потрібні й завжди любі.

А от чи потрібні їм такі засадничі речі, як українські символи – жовтоблакитний прапор, тризуб, українська мова, українська культура, наші традиції, вишиванки й писанки, українська помісна Православна Церква, европейський вибір, наші герої – Іван Мазепа, Симон Петлюра, Степан Бандера? Дуже сумніваюся.

А без цих фундаментальних речей справжня Україна неможлива. І я переконаний – нікому з українців не потрібна.

Чи, може, ми знову дамо ґарантії еліті Донбасу, що нічого українського на Донбасі не буде?

Я не ділю людей за генетичним кодом, за етнічним походженням, чи за записом у пашпорті про національність, бо не це визначає рівень національної свідомости й патріотизму. Тому не впевнений, що „лугандонці" не люблять українське, бо вони етнічні росіяни – але впевнений, що основна маса мешканців Донбасу за духом – не українці.

Чому? Бо їх так виховали. Бо ніхто не переймався питанням щодо інтеґрації проросійського населення Криму й Донбасу в Україну. У результаті українська мова, культура, традиції для них були й залишилися чужими, а українці – інший народ.

У маріонетковій, бутафорній Україні ЛеонідаКравчука, Л. Кучми, Віктора Ющенка, В. Януковича – „луганДони" жили й не ставили питань, бо ніякої України в Донецькій і Луганській області не було, її ознак просто ніхто не відчував. Не Донбас пристосовувався до України – а Україна підлаштовувалася й догоджала Донбасові. Жили в Україні, а почувалися як у Росії. Україна тоді також була, але десь далеко – у селах на Харківщині, Дніпропетровщині, Полтавщині, у Львові та Луцьку.

Зараз ситуація змінилася. Для російських імперіялістів, сепаратистів виникла загроза побудови незалежної, української за духом України.

У справжній, наповненій українським змістом Україні еліта Донбасу й значна частина населення жити не бажає. Тим більше зараз, коли після пролитої крові й руйнувань, на тлі російської пропаґанди українці стали для мешканців Донбасу „враґамі, каратєлямі, преступниками".

Сценаристи й режисери українсько-російської війни, на жаль, досягли свого. Тепер як мінімум найближчі десятиліття Донбас уже точно не полюбить Україну й не буде поклонятися ані героям УПА, ані героям „Небесної сотні", ані героям, що загинули в Антитерористичній операції.

(„Українська правда", 25 вересня)

ТОЧКА ЗОРУ

Над Україною – привид 2005 року

Чи змінять позачергові вибори до Верховної Ради якість української політики? Міркуваннями на тему виборів, про шанс змінити державу і побоювання повторення ситуації 2005 року поділився у нижче вміщеному коментарі відомий історик, професор Українського Католицького Університету, директор Інституту історичних досліджень Львівського національного університету ім. Івана Франка Ярослав Грицак.

Партії оголосили виборчі списки. І з того я бачу, що якість політики не змінилася, тому що нас знову мають за електорат, нам замість програм і стратегій знову пропонують осіб. Звичайно, склад парляменту трохи зміниться, але люди у тих списках, – це вчорашні політики, яких ми вже знаємо, і ніякої нової якости вони нам не пропонують.

Під час Майдану я говорив, що у нас є три групи політиків: позавчорашнього дня – Віктор Янукович і його команда, вчорашнього дня – наша опозиція, і політики майбутнього, які народжуються на Майдані. Позавчорашні вже відійшли, їх немає. Але вчорашні не виявляють бажання самим мінятися і не мають бажання давати шанс політикам, які прийшли на Майдан.

Ми бачимо зараз прості маніпулятивні технології, які всім уже приїлися. І я скажу, що над Україною висить привид 2005 року – привид нездійснених мрій, нездійснених сподівань, привид особистісної політики, привид конфліктів. Тільки що замість Юлії Тимошенко і Віктора Ющенка зараз маємо іншу лінію конфлікту: Петро Порошенко – Арсеній Яценюк.

Я не проти конфліктів. Я вважаю, що політика складена з конфліктів, політика завжди є змаганням інтересів. Але я за ті конфлікти, які пропонують якісь розв'язки, які можуть служити пружиною розвитку. Ті конфлікти, які ми маємо зараз, це особистісні конфлікти, це конфлікти групи вчорашніх політиків.

І це посилює у мене тривогу за повторення сценарію 2005 року – що ми забалакаємо реформи, що ці реформи зміняться боротьбою між сильними особистостями, що потім будуть тільки виправдання і пояснення...

Звичайно, ситуація зараз набагато тяжча, ніж тоді. Якби нам вдалося все змінити в 2004-2005 році, ми не мали б такої ситуації, і Володимир Путін не був би такий міцний. Зараз маємо війну. Вона багато що виправдовує, але не є виправданням для відсутности реформ. Тому що нас б'є не тільки противник спереду, але й противник ззаду. А противник ззаду – це корупція.

Не знаю, наскільки правдивими є розповіді про генералів, які зливають інформацію, але якщо люди про це говорять, це ознака температури в суспільстві, це ознака недовіри до генералів, до влади. А коли є недовіра до органів влади – і така висока, причому до всіх органів влади, – це дуже поганий показник.

Для того, щоб була довіра, мають бути не тільки нові особи, а й нові програми, нові стратегії розвитку. Нам зараз нічого не пропонують. Нам просто кажуть, що треба виграти у війні.

Щодо висунення відомих особистостей – це для мене виглядає як політтехнологія і маніпуляція. Згадайте, коли Руслана виграла Евробачення, її також брали в політику. Якби нині був рік Олімпіяди, у нас масово брали б спортсменів. Зараз рік війни – беруть військових командирів.

Я, звичайно, знімаю шапку перед цими людьми, які беруть участь в Антитерористичній операції, ризикують своїм життям, жертвують своїм здоров'ям, але це не є зміни політичної гри. Не робімо собі ілюзій. Це не є розв'язки. Це ситуаційне. Це те, що не веде до жодного прориву. Це не те, чого ми чекали на Майдані.

І якщо нічого не зміниться, то Україну чекає нова політична криза – як не за рік, то за п'ять. І Україну буде лихоманити, доки нарешті не з'явиться еліта нового політичного середовища.

Зараз же, за останнього пів року, я не побачив нової політичної якости. З усіх законів, про які говорилося, прийнятий тільки один – Закон про освіту. Нам пів року обіцяють реформи. У нас пів року є реформаторський уряд – і покажіть, що цей уряд зреформував...

На початку вересня минуло 100 днів президентства П. Порошенка. П. Порошенко обіцяв оголосити всі стратегії. Те, що він відклав їх оголошення, для мене є тривожний знак. Це ще, може, не червоне, але вже жовте світло. Це гальмує зміни.

Зміни у країні неможливі без зміни правил гри політиків. Треба міняти їхню політичну волю, бо я не бачу у нашої політичної еліти волі міняти цю країну.

Я декілька раз був на різних міжнародних конференціях, де виступали українські політики. І дуже часто їх питали: покажіть дві-три сторінки вашої стратегії; що ви збираєтесь зробити, коли прийдете до влади в цій країні? Тобто базове – для чого треба йти до влади. А цілі наших політиків – прийти до влади, не міняючи нічого. Це невтішні результати.

Насправді я вважав і продовжую вважати, що в Україні зараз є вікно можливостей. Такі стрибки, які називаються еволюційними стрибками, стаються у часи кризи. Коли стається поразка у війні, чи йде війна, чи падає авторитарний уряд. Як було, скажімо, в Німеччині після падіння Гітлера, чи після смерти Франко в Іспанії, чи після комуністичного режиму в Польщі. Насправді кризи мають в собі елемент надії, є загальне відчуття в суспільстві, що далі вже так бути не може – треба починати щось міняти.

Записала Валентина Пащенко, Укрінформ, Київ.

(Еспресо ТВ, 23 вересня)

Путін недооцінив силу опору українців

Андрій Піонтковський

„Russia is a riddle, wrapped in a mystery, inside an enigma„ („Росія – головоломка, загорнута в таємницю, занурену в загадку") – це один з найбільш відомих афоризмів лавреата Нобелівської нагороди з літератури Вінстона Черчіля. Ці слова з його радіовиступу в жовтні 1939 року навіяні, мабуть, подіями тієї епохи – сталінським пактом з Гітлером і розділом Польщі. Фраза має продовження, яке цитується набагато рідше. Не в змозі розгадати російську головоломку, автор зі здивуванням запитує: „But perhaps there is a key. That key is Russian national interest" („Але, можливо, до неї є ключ. І цей ключ – національний інтерес Росії").

Великий англієць помилявся у своєму припущенні. Ніякого „російського національного інтересу" в сталінському пляні Другої світової війни не було. Плян цей призвів до загибелі десятків мільйонів росіян – трагедії, від наслідків якої Росія так і не оговталася. Ключ до розуміння російської зовнішньої політики направду існує. Вона майже завжди в історії Росії визначалася не національними інтересами, а особистими інтересами диктатора, що стояв на чолі країни.

У 1939 році зовнішня політика СРСР була справою винятково однієї людини – Йосифа Сталіна. У 2014 році справою іншої людини – Володимира Путіна. Ключ до розуміння зовнішньої політики Росії сьогодні, як і в 1939-му, – ментальність цієї людини, система його життєвих пріоритетів, цілі, які він перед собою ставить. Фундаментальним пріоритетом діяльности В. Путіна на сучасному етапі є довічне утримання ним особистої влади. Занадто наочними були її втрати колеґою В. Путіна Госні Мубараком і особливо колегою Муамаром Каддафі. „Благородній" меті утримання влади цілком підпорядкована і закордонна політика Росії, яку проводить В. Путін.

Черговий цикл своєї перманентної

(Закінчення на стор. 16)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Надії Савченко загрожує психіятрія

МОСКВА. – Скарга захисту української летунки Надії Савченко на призначення їй стаціонарної психіятричної експертизи буде розглянута російським судом 13 жовтня за її присутности. Раніше суддя Басманного суду Москви всупереч запереченням захисту ухвалив рішення проводити засідання в закритому режимі. Сама Н. Савченко, яку перевели з Воронежа до Москви, на засіданні не була присутня. Міністерство закордонних справ України вручило консулові посольства Росії ноту протесту проти примусового відіслання Н. Савченко на психіятричну експертизу в Москву. *(Радіо „Свобода")*

Росія поновила пропаґанду

КИЇВ. – Засоби масової інформації Росії поновили жорстку пропаґанду проти України. Про це 26 вересня заявив Посол з особливих доручень Міністерства закордонних справ України Дмитро Кулеба. „На тлі скорочення бойових дій, інформаційна пропаґандистська машина Росії відновила свою роботу й не зменшує обертів", – сказав Посол. Зросла кількість інформації, спрямованої на дискредитацію української армії й добровольчих батальйонів. Національна рада з питань телебачення і радіомовлення передала Службі безпеки України список 49 російських журналістів і керівників телеканалів, яким заборонено в'їзд в Україну. *(„Українські новини")*

У Щасті обстріляли лікарню

ЩАСТЯ, Луганська область. – 26 вересня терористи обстріляли в місті Щастя міську лікарню та позиції батальйону „Айдар". Командир батальйону Сергій Мельничук повідомив телефоном, що одна цивільна особа загинула, 16 поранено. З військовослужбовців одна людина поранена. Дуже масовий обстріл був з сторони Веселої Гори. Постраждали лікарня і прилеглі будинки. До Щастя послані додаткові медичні служби, а також військові формування та добровольчі батальйони. *(„Українська правда")*

Крим став вільною економічною зоною

КИЇВ. – 27 вересня набув чинности закон про податкову та митну контролю у вільній економічній зоні Криму та особливості здійснення економічної діяльности на тимчасово окупованій території України, який був схвалений Верховною Радою 12 серпня. Закон передбачає встановлення у Криму вільної економічної зони на 10 років. Там діятиме особливий правовий режим економічної діяльности фізичних та юридичних осіб, зокрема це стосується податкового та митного права. Згідно з законом, на території Криму не здійснюються загальнодержавні податки і збори, для оплати товарів та послуг може використовуватися як гривня, так і інші валюти. Фактично це є узаконенням переходу Криму на розрахунки у російських рублях, які здійснюються від 1 червня цього року. *(Бі-Бі-Сі)*

Терористи захопили більшість шахт

ЛИСИЧАНСЬК. – На територіях, які контролюються терористичними угрупованнями, знаходяться 60 відс. українських шахт (88 підприємств). Про це стало відомо 27 вересня під час наради в Лисичанську керівників державних вугільних підприємств. У зв'язку з бойовими діями на сході України з 93 шахт Донбасу ведуть видобуток вугілля лише 24 та ще 12 шахт в інших реґіонах України. 60 шахт перебувають у режимі підтримки життєдіяльности, а сім шахт розбиті повністю. Міністер енергетики і вугільної промисловости України Юрій Продан заявив, що до кінця року Україна плянує купити 5.6 млн. тонн вугілля. *(Укрінформ)*

Терористи оголосили мобілізацію

АЛЧЕВСЬК, Луганська область. – 28 вересня проросійські бойовики оголосили в місті воєнний стан та примусову мобілізацію місцевого населення, якій підлягають чоловіки від 18 до 50 років. Також запроваджено у місті так званий воєнний стан і комендантську годину. *(УНІАН)*

АМЕРИКА І СВІТ

Роля США має вирости

ВАШІНҐТОН. – 27 вересня у щотижневому зверненні до народу Президент США Барак Обама заявив, що роля Америки в об'єднанні ґльобальних зусиль з приборкання „російської аґресії в Україні" залишається першорядною і що Сполучені Штати, як і раніше, є силою, що стабілізує ситуацію у світі. Б. Обама наголосив, що люди всього світу чекають від США провідництва, оскільки воно „є однією з констант у нестабільному світі". „Ми приймаємо цю відповідальність", – підкреслив Президент Б. Обама і запевнив, що Сполучені Штати мобілізовані на розв'язання найактуальніших світових проблем. *(„Українська правда")*

Повітряних ударів – замало

ВАШІНҐТОН. – 27 вересня голова Об'єднаного комітету начальників штабів США генерал Мартін Демпсі заявив, що, попри успішність повітряних ударів проти позицій ісламістів, цього виявляється замало. Необхідно прийняти політичне рішення і ввести війська до Сирії і Іраку. Також представник Пентаґону відзначив, що для звільнення захоплених бойовиками „Ісламської держави" територій на сході Сирії необхідно до 15 тис. бійців опозиції, тоді як США готові навчити лише 5,000 осіб, що, за словами генерала М. Демпсі, набагато менше загального числа озброєних формувань. 26 вересня до операції в Іраку приєдналися Бельгія і Данія, а також Велика Британія. *(„Дзеркало тижня")*

Сікорський – на новій посаді

ВАРШАВА. – 24 вересня колишнього Міністра закордонних справ Польщі Радослава Сікорського обрано головою нижньої палати польського парляменту – Сейму. За призначення Р. Сікорського на цю посаду віддали голоси 233 депутати при 220 необхідних для ухвалення рішення. Проти проголосували 143 депутати та 62 утримались від голосування. „Дякую усім, хто за мене проголосував, і тим, хто ще не повірив у мою кандидатуру. Я хочу здобути довіру діями, а не промовами", – сказав новопризначений голова головної законодавчої палати польського парляменту. 51-річний Р. Сікорський залишив посаду міністра закордонних справ після призначення нового Кабінету міністрів, який створюється у зв'язку з призначенням Прем'єра Дональда Туска головою Ради Евросоюзу. *(„Дзеркало тижня")*

Маляйзія нарікає на Україну

КУАЛА ЛУМПУР. – 27 вересня Міністер транспорту Маляйзії Ліоу Тіонґ Лай повідомив про намір звернутися в ООН з проханням прислати миротворців до України з метою забезпечення доступу експертів на місце катастрофи пасажирського літака „Боїнґ МН-17", який 17 липня був збитий над Донецькою областю озброєними Росією терористами. Л. Т. Лай обурився, що керівництво України до цих пір не змогло ґарантувати безпеку на місці катастрофи. „Позиція українського уряду викликає у нас жаль. Я проситиму ООН провести швидкі консультації з приводу надослання в той реґіон миротворців", – сказав міністер Л. Т. Лай. *(Українські національні новини)*

Сама Росія боїться федералізації

МОСКВА. – Влада Росії 27 вересня внесла до Федерального списку екстремістів і терористів трьох жителів Краснодару – Дарину Полюдову, В'ячеслава Мартинова і Петра Любченкова. Вони були організаторами „маршу за федералізацію Кубані", який мав відбутися 17 серпня, але був заборонений владою. Д. Полюдова перебуває під арештом. Їй загрожує до п'яти років позбавлення волі. П. Любченков і В. Мартинов зараз знаходяться в Україні. 17 серпня в Новосибірську, Росія, було зірвано проведення маршу за федералізацію Сибіру під гаслом „Досить годувати Москву!". Напередодні декількох організаторів акції затримала поліція, зокрема за звинуваченням у крадіжці мобільного телефону. Інших задалегідь викликали на допит. *(„Дзеркало тижня")*

Яценюк зустрівся...

(Закінчення зі стор. 1)

А. Яценюк зустрівся з представниками ділових та інвестиційних кіл США і представив урядовий плян дій „Відновлення України". А. Яценюк зустрівся також з прем'єр-міністрами Маляйзії Наджибом Разаком, Румунії Віктором Понтою та Великої Британії Дейвидом Кемероном, з президентом Міжнародного комітету Червоного Хреста Петером Маурером та представниками еврейських організацій США. А. Яценюк виступив в Раді зовнішніх взаємин – незалежному аналітичному центрі США.

На бенкеті зліва: Евген Чолій, Арсеній Яценюк, Тамара Олексій. (Фото: Андрій Бурчак)

На 25 вересня був призначений бенкет на честь Президента Петра Порошенка, однак замість нього до Ню-Йорку приїхав Прем'єр А. Яценюк. Він зустрівся з українською громадою США у великій залі готелю „Валдорф Асторія", де його вітали гучним оплесками і вставанням з місць понад 800 гостей, ледве він увішов до залі. На зустрічі були присутні Віце-прем'єр-міністер Олександер Сич, Міністер культури Євген Нищук та Міністер охорони здоров'я Олег Мусій, який бере участь у спеціяльній сесії Генеральної Асамблеї ООН в зв'язку з програмою дій Міжнародної конференції з народонаселення і розвитку.

Були також членка Конґресу Каролин Малоні, представники Хорватії, Японії, Грузії, Нової Зеляндії, Туреччини, Великобританії, Німеччини, Литви, Швеції, США та Секретаріяту ООН.

Брати Добрянські заспівали гимни США та України. Митрополит Української Православної Церкви в США Антоній виголосив молитву.

Президент Українського Конґресового Комітету Америки Тамара Олексій відкрила зустріч.

У промові А. Яценюк висловив вдячність за підтримку України українською громадою США і наголосив, що український уряд цінує підтримку Адміністрації США, персонально Президента США Барака Обами і Конґресу Сполучених Штатів. „Україна постала перед великими викликами, але з іншого боку – і можливостями, – сказав він. – Ми підписали Угоду про асоціяцію з Евросоюзом та зону вільної торгівлі. Ми – европейська сім'я. Це буде нелегкий шлях, адже люди очікують швидких та якісних змін та реформ. Перешкодою на цьому шляху є російська аґресія, війна, яку Росія почала проти України. Ми переможемо в цій боротьбі".

Виступає Міністер культури Євген Нищук. (Фото: Ірена Савіяно)

Промовляли також Т. Олексій. президент Світового Конґресу Українців Евген Чолій, колишній Посол США в Україні Джон Гербст, представник Державного департаменту Ерік Рубін, Є. Нищук та О. Сич. Вітання прислав конґресмен Еліот Енґел.

„Останнього тижня під час офіційної візити до США Президент України Петро Порошенко багато разів повторював у Вашінґтоні два слова – єдність і солідарність. Це те, чого тепер потребує Україна. Ми запевняємо, що українська громада в Америці буде вірна цим засадам, у єдності з усім українським народом", – сказала у промові Т. Олексій.

В музичній частині хор „Думка" під керівництвом Василя Гречинського виконав пісні „Краю мій", „Живи, Україно" та „Не спи, моя рідна земля". Ведучою програми була Лідія Кульбіда.

Завершальну молитву промовив Архиєпископ-Митрополит Української Католицької Церкви у США Стефан Сорока.

(УНІАН, УККА, Урядовий портал)

Під час бенкету на честь Прем'єр-міністра України Арсенія Яценюка. (Фото: Ірена Савіяно)

ТОЧКА ЗОРУ

НАТО: не ділом, а словом

Володимир Кравченко

Після неприкритого вторгнення російських військ, фатального котла в Іловайську, небезпеки захоплення Маріюполя, погрози Володимира Путіна взяти Київ за два тижні, після того, як стала реальною загроза силового відторгнення восьми областей, погляди багатьох українців спрямувалися у бік Північноатлантичного альянсу. Яке рішення ухвалить НАТО на зустрічі у валійському Нюпорті? Допоможе зброєю? Радниками? Грошима? Надасть війська?

В експертів ілюзій не було. Важко було припустити, що НАТО задовольнить усі прохання українців, які опинилися один на один з російською армією. Бюрократизм організації, російський чинник в економіці й політиці країн Европейського союзу, недооцінка багатьма учасниками альянсу загрози, яка походить з Росії, не давали приводу для оптимізму.

Максимум, на який міг сподіватися Київ, — це політична й фінансова підтримка з боку НАТО. Так і сталося. А коли деякі країни альянсу на зустрічі переступили через „російський" бар'єр і ухвалили на двосторонньому рівні рішення про постачання засобів нелетальної та летальної дії в Україну, у тому числі й високоточної зброї, це стало приємним бонусом. Залишилося тільки зрозуміти, що мають на увазі під високоточною зброєю – снайперську гвинтівку Драґунова чи ракету з лазерним наведенням. І переконатися, що Петро Порошенко зі своїми співрозмовниками мали на увазі одне й те саме.

Та Київ не отримав головного — можливости запобігти з допомогою НАТО подальшій аґресії Росії. Альянс не готовий до серйозної підтримки України. І скидає вирішення кризи на неї саму.

Та і як могло бути інакше, якщо у Вейльсі П. Порошенко приїхав просити про військову допомогу, але при цьому впевнено говорив про мир! Відсутність логіки, „роздвоєність" українського провідника помічають багато експертів. Він справді повсякчас борсається: намагається переконати західних лідерів не словами, а ділом підтримати обороноздатність України, і подовгу розмовляє по телефону з Володимиром Путіним, а також неодноразово зустрічається з путінським конфідентом Владиславом Сурковим, який перманентно приїжджає до Києва. Або ти яструб, або ти пацифіст. А якщо ти політик, то отримай максимум від НАТО, а потім, з цим зміцнювальним багажем, іди на переговори… В. Путін, оголосивши свій „мирний плян", розіграв партію перед зустріччю НАТО. А Порошенко йому мимохіть підіграв.

Створивши власними заявами про мир елакаційне для НАТО тло, український президент домігся для країни лише частини того, що міг. Перебуваючи в Нюпорті, П. Порошенко думками був у Мінську, де проходила зустріч тристоронньої контактної групи за формулою „п'ять мінус один" і було підписано перемир'я.

Останню чверть століття НАТО перебувало в пошуках нових цілей і завдань. Після закінчення холодної війни роками тривали розмови про кризу ідентичности та годинами точилися дискусії про трансформацію альянсу в умовах, коли Росія стала для Заходу не противником, а партнером.

Аґресія Росії проти України все змінила. Члени військово-політичної організації, розташовані на східних кордонах оборонного союзу, відчули від Кремля пряму і явну загрозу своїй безпеці.

Реалізація „доктрини Путіна" („захист" Москвою російськомовного населення в інших країнах, коли вона в односторонньому порядку визначає, що політика місцевої влади загрожує інтересам Росії), іґнорування міжнародних зобов'язань – усе свідчить про те, що російський президент збирається переглянути підсумки холодної війни, попутно знищуючи реґіональну і ґльобальну систему безпеки. І взяти історичний реванш, попри катастрофічні економічні та політичні наслідки для своєї країни, а можливо, і для всього світу.

Російські генерали й політики багато разів повторюють, утовкмачуючи в голови своїх співгромадян: НАТО – ворог Росії. І погрожують зафіксувати це в новій воєнній доктрині, так само, як і прописати в ній можливість завдати превентивного ядерного удару.

Дії Кремля лякають европейців і спонукають до кроків у відповідь. У підсумку, хоча Організація Північноатлантичного договору й боїться розбалансувати свої взаємини з Росією, вона змушена їх переглядати. Спочатку заморожує роботу Ради „Росія-НАТО", а потім вустами свого Генерального секретаря Андерса Фоґ Расмусена визнає, що Росія – противник НАТО.

Отже, Північноатлантичний альянс повертається до своєї початкової місії – захисту евроатлантичного співтовариства демократичних країн від загроз, що походять з Москви. Тепер уже не Афганістан, а Европа – в числі пріоритетів НАТО.

Зустріч у Нюпорті мала зафіксувати цю зміну. Та чи відбулося відродження альянсу? Чи здатен він, як і в колишні роки – за часів холодної війни, запевнити безпеку своїх членів? Сьогодні, як зазначають експерти у сфері оборони, „альянс погано підготовлений до створених Росією нових загроз европейській безпеці".

За кілька днів до зустрічі у Вейльсі колишній головнокомандувач сил альянсу в Европі Веслі Кларк написав у своїй статті в британській „Ґардіян", що зустріч стане єдиним шансом ухвалити необхідні рішення, щоб зупинити аґресію Росії в Европі. Чи використали цей шанс? Як сказати.

У Нюпорті було вирішено: а) утворити тимчасові бази НАТО (у трьох балтійських країнах і Польщі); б) створити об'єднані сили оперативного реаґування чисельністю 10 тис. осіб „які будуть призначені для стримування Росії від небезпечних дій щодо учасників альянсу"; в) збільшити витрати на оборону до необхідних 2 відс.

І все? Це не та жорстка відповідь, яка заспокоїть балтійські країни і змусить схаменутися В. Путіна. Створити бази на постійній основі, спрямовувати систему Протиракетної оборони проти Росії – альянс не наважився. Насамперед тому, що перешкоджають країни, які дотримуються традиційної европейської політики умиротворення Кремля – Німеччина, Франція, Італія, Словаччина, Чехія, Угорщина.

Одні дотримуються цієї політики, оскільки бояться ще більше спровокувати Росію. Інші економічно й енерґетично залежать від Москви і тому не бачать підстав нести важкий тягар фінансових втрат заради України та своїх союзників з альянсу. Третіх лякає, що Москва денонсує Основоположний акт „Росія-НАТО" і вийде з Договору про ліквідацію ракет середньої та малої дальности (РСМД).

Ситуація для військово-політичної організації невтішна. Тим паче, як зауважив співробітник Центру стратегічних і міжнародних досліджень Едвард Лютвак, „немає ґарантій, що НАТО спрацює як союз, навіть якщо того забажає Вашинґтон".

Зважаючи на те, що адміністрація Барака Обами не прагне посилювати ролю Сполучених Штатів в альянсі, ефективність НАТО як системи колективної оборони, здатної захистити своїх членів, викликає великі сумніви. Сьогодні, як ніколи, зростає невіра в те, що альянс спроможний застосувати п'яту статтю Вашинґтонського договору, якщо „зелені чоловічки" з'являться в Латвії, Литві, Естонії, у країнах, де проживають численні російські громади: Б. Обама мало кого переконав своїми виступами в Таліні і Нюпорті.

Та й майбутнє організації залежить не тільки від того, що альянс робить для безпеки своїх членів. Не менш важливо й те, що НАТО зробить для країн, які не є його членами, але зазнають аґресії з боку Росії. Ще задовго до початку зустрічі його успіх чимало експертів визначали „готовністю Північноатлантичного альянсу надати Україні необхідну дипломатичну, економічну та негайну військову допомогу".

Захід несе моральну відповідальність за Україну, роками підживлюючи в українському суспільстві його евроінтеґраційні та евроатлантичні надії. На Евромайдан українці виходили з прапорами ЕС і вмирали під ними. А на

(Закінчення на стор. 14)

АМЕРИКА І СВІТ

Над Обамою злегка покепкували

НЮ-ЙОРК. – Президент США Барак Обама знову викликав на себе хвилю критики. Цього разу над ним покепкували за „військове вітання латте": прибувши 24 вересня до Ню-Йорку на засідання Генеральної Асамблеї ООН, Б. Обама віддав честь морським піхотинцям, які його зустрічали, тримаючи в руці каву. Видання „Daily Mail" з цього приводу відзначило, що Президент США „явно не збільшив кількість своїх прихильників серед ветеранів та військовослужбовців". Б.Обаму вже критикували за недоречну поведінку. Зокрема за те, що на церемонії, присвяченій 70-ій річниці десантування військ союзників у Нормандії, він жував ґумку. *(Українські національні новини)*

З погляду Арґентини – це жадібність

НЮ-ЙОРК. – Рада з прав людини ООН 27 вересня ухвалила резолюцію з засудженням групи американських гедж-фондів, які подали до суду на владу Арґентини. Інвестори вимагають від арґентинської сторони виплати понад 1.3 млрд. дол. боргу за державними облігаціями. Відмова виплачувати цю суму за рішенням суду США призвела до другого дефолту в арґентинській економіці за останні 13 років. Згідно з постановою американського суду, Арґентина не може розпочати виплату держборгу до тих пір, поки не буде повністю погашена заборгованість перед двома інвестфондами. Уряд Арґентини звинувачує американські гедж-фонди в жадібності і в тискові на економіку країни. *(Бі-Бі-Сі)*

Росія має забратися з Придністров'я

НЮ-ЙОРК. – Міністер закордонних справ Молдови Наталія Герман заявила 26 вересня з трибуни Генеральної асамблеї ООН, що її країна наполягає на якнайшвидшому виведенні російських миротворців з Придністров'я і розгортанні там міжнародної цивільної місії. На думку Н. Герман, це позитивно позначилося б на переговорах між Кишиневом і Тирасполем. Міністер також висловилася за швидке відновлення переговорів з Придністровського вреґулювання у форматі 5+2 (Росія, Україна, Організація безпеки і співробітництва в Европі, Европейський союз, США, Молдова, Придністров'я) і підкреслила, що присутність російських сил створює додаткові перешкоди мирному процесові. Кінцева мета Кишинева залишається тією самою: досягти політичного рішення, яке ґрунтується на суверенітеті і територіяльній цілісності Республіки Молдова, і отримання Придністров'ям спеціяльного статусу. *(УНІАН)*

Загроза нових терактів

БАГДАД. – Прем'єр-міністер Іраку Хайдар аль-Абаді заявив 25 вересня у кулуарах сесії Генеральної асамблеї ООН, що отримав „достовірний" звіт про пляни бойовиків „Ісламської держави" вчинити атаки у підземках Парижу та США. „Сьогодні, коли я тут, я отримав надійне повідомлення з Багдаду, де було заарештовано кількох екстремістів, і ця мережа плянує вчинити атаки поза межами Іраку", – сказав Х. аль-Абаді в розмові з американськими журналістами. Ця інформація не може бути негайно перевірена владою Франції та США. З цього приводу аґентство „Ройтерс", з посиланням на джерело у вищому керівництві США, повідомило, що наразі Вашинґтон немає ніяких доказів про пляновані терористами нападами. Заява іракського прем'єра з'явилася у час, коли сили коаліції під керівництвом США атакують бойовиків „Ісламської держави" в Іраку та Сирії. *(УНІАН)*

Ізраїль скасував візи для Молдови

ЄРУСАЛИМ. – 28 вересня уряд Ізраїлю прийняв одностороннє рішення про скасування візового режиму для молдавських громадян. На відміну від інших країн, котрі домоглися скасування візового режиму шляхом підписання двосторонніх угод (таких, як Україна, Грузія і Росія), Молдова отримає безвізовий режим на підставі одностороннього рішення Ізраїлю. Республіка Молдова скасувала візовий режим для громадян Ізраїлю в 2010 році. *(Українські національні новини)*

Нарешті дійшло до люстрації

Однією з найголовніших вимог Революції гідности було очищення державної влади і всієї політичної системи в Україні від осіб, котрі дискредитували себе антиукраїнською діяльністю або корупцією. Їх слід позбавити навіть найменшого впливу в пореволюційній Україні, котра бачить себе органічною частиною цивілізованого европейства. Завдання здавалося цілком ясним і незаперечним, додавали віри й бадьорости успішні прецеденти в інших посткомуністичних країн – Чехії, Польщі, Литви, від яких можна було запозичити форми і критерії цього доленосного очищувального процесу.

На жаль, справа не пішла легко. Понад 20 літ занедбувана своїми і нівечена чужими руками Україна виявилася великою і в цьому неґативному сенсі слова: рахунок посадовців на усіх щаблях влади, котрі в більшій чи меншій мірі служили не українському суспільству, а його недругам або власним інтересам, іде на мільйони.

Тому тільки 16 вересня, після тяжких роздумів і запеклих дискусій, Верховна Рада ухвалила закон „Про очищення влади". Його підставова засада така: „Всі особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та люди, котрі претендують на посади в органах і структурах влади, зобов'язані пройти спеціяльну перевірку". Перевірці підлягають народні депутати, міністри, працівники Служби безпеки, Міністерства внутрішніх справ, Генеральної прокурарури, Податкової служби, члени Вищої ради юстиції, всі судді.

При цьому закон визначає категорії осіб, для котрих перевірка закінчується забороною займати будь-якої посади у владі країни. Зокрема це люди, які навмисне подали неправдиві відомості про себе; мають громадянство інших країн; визнані судом винними у корупції; особи, що закликали до сепаратизму; причетні до фальсифікацій виборів у 2004 і 2012 роках.

Окремо зазначено, що в принципі не можуть перейти через перевірку особи, котрі займали владні посади від 25 лютого 2010 року до 22 лютого 2014 року. Йдеться не лише про таких явних шкідників, як Віктор Янукович, Микола Азаров та їхні прихвосні в уряді того періоду, але й про Юлію Тимошенко, котра працювала на посаді прем'єра до 3 березня 2010 року.

І ще таке цікаве положення закону „Про очищення влади": хто звільнився з державної посади за власним бажанням в період з 1 грудня 2013 року до 22 лютого 2014 року, той вважатиметься таким, що пройшов через перевірку. Ця „індульґенція" стосується, наприклад, колишньої правої руки В. Януковича Сергія Льовочкіна, який завбачливо залишив посаду 17 січня цього року і який сьогодні збирається потрапити до Верховної Ради у складі так званого „Опозиційного бльоку". А разом з ним на депутатські крісла претендують не менш відомі своїм безчестям діячі – Юрій Бойко, Сергій Тігіпко, Наталія Королевська та низка їм подібних.

Кадидувати до Верховної Ради люстраційний закон не забороняє нікому. Саме тому українським виборцям слід поставитися до цих позачергових виборів 26 жовтня як до найнадійнішого способу вберегти законодавче поле України від бруду, в якому так глибоко загрузла молода українська демократія.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $90.00 на рік, $50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $80.00 на рік, $45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – $40.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"	
Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріялах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода" або її видавця.

ІСТОРІЯ

Світлій пам'яті Івана Скали (Яся)

Віктор Курилик

11вересня 2001 року світ „перевернувся" і людство побачило новітнє обличчя абсолютного зла: невеликі групи добре організованих терористів підступно використали чотири цивільні літаки для вбиства тисяч невинних жертв. Два з них вони спрямували на вежі-хмаросяги Світового торговельного центру у Ню-Йорку, зіткнення з якими спричинило потужну пожежу. Тисячі людей опинилися у пастці їдкого полум'я, яке швидко поглинало будівлі, а мільйони спостерігали за цією трагедією через телебачення й радіо...

Іван Скала служив офіцером у відділку поліції, який обслуговує адміністрацію порту Ню-Йорку та Ню-Джерзі. В момент атаки на вежі він був при виконанні своїх службових обов'язків офіцера патрульної служби. За сиґналом тривоги за якусь мить опинився у самому пеклі подій, де вирішувалися долі тисяч людей. Не вагаючись, він вихопив у товариша (вдома у якого залишились дружина та дитина) єдину захисну дихальну маску й разом з групою офіцерів поліції пішов на допомогу іншим. Як парамедик, він був готовий надати потерпілим першу допомогу на місці.

За першим разом допоміг витягнути з вогню одну людину. Далі у складі іншої групи волонтерів він піднявся на 30-ий поверх Другої вежі, щоб врятувати тих, хто опинився у вогняній пастці.

Привітний, працьовитий, життєрадісний І. Скала завжди дбав про інших. Ці чесноти були важливою частиною його виховання у сім'ї українських іміґрантів з Лемківщини та у Спілці Української Молоді в Америці (СУМ).

Друзі його називали Ясем, з чим пов'язана цікава дитяча історія. Батьки називали Івана Івасем. В дитинстві він не міг чітко вимовляти букву „к"; тому, коли він кликав свою сестру Ірку на допомогу й неправильно вимовляв її ім'я, вона на нього дуже ображалася. Не в змозі витерпіти знущання над своїм іменем, Ірка перекрутила Івасеве ім'я, назвавши його „Ясем". Це прізвисько закріпилось не тільки серед друзів, у школі, але і в СУМ, а потім і на праці в поліції, де його американці також називали Ясем.

Кожен з тисяч загиблих у той трагічний день має свою родинну історію, але історія Яся особлива для всіх українців Америки – вона відкриває український вимір цієї трагедії. Патріотизм – це не тільки слова про любов до батьківщини, але й готовність покласти життя за неї. Попри численні державні нагороди від американського уряду, якими Ясь був відзначений за зразкову службу, а також мужність та відвагу при затриманні сімох злочинців, його ім'я завжди буде асоціюватися з геройським вчинком, з найвищим виявом людяности, коли 11 вересня 2001 року він віддав своє життя, рятуючи інших.

З точки зору викликів та цінностей, які є основною життєвого вибору, постать Івана Скали є прикладом для всієї українського молоді. Ті засади, які складають основу українського громадського життя в Америці, невидимими нитками пов'язують нас як з Америкою, так і Україною. Подібно до тисяч інших сумівців, вибір Іван Скала був закладений його активною участю у виховно-патріотичній діяльності СУМ та житті української громади. Його завжди можна було побачити серед волонтерів на сумівських імпрезах, особливо на Злетах. Відданість своїй громаді та українській культурній спадщині органічно поєдналися з відданістю професійним обов'язкам та найголовнішому виборові у своєму житті.

Щось подібне зараз відбувається в Україні. Страшна сила тероризму зараз знищує Україну. Подібно Іванові Скалі, на захист України стали тисячі українців під час Майдану, в трагічні дні снайперського розстрілу „Небесної сотні" на вулиці Інститутській в Києві та на сході України, воюючи проти російських найманців, місцевих запроданців та окупаційних військ російської армії. Коли свистять кулі, наші хлопці, замість рятувати своє життя, ідуть вперед, виносячи поранених і вбитих або прикривають собою інших.

Американці шанують своїх героїв. Іменем Івана Скали була названа вулиця в Мангетені навпроти адміністративного будинку поліції порту Ню-Йорку – Skala Court, будинок служби швидкої допомоги у Пасейку, Ню-Джерзі; нагорода найкращому парамедикові Пасейку також носить ім'я Івана Скали; сім'я Яся отримала відзнаку „Залізний Хрест" від СУМ; героєві були присвячені численні меморіяли, спортивні змагання та культурні заходи в Пасейку (де живе його родина), Ню-Йорку та в околицях.

Вічна пам'ять героям!

Вшанування пам'яті Івана Скали на оселі СУМ в Еленвілі, Ню-Йорк.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Ми відвідали „Криївку"

На площі Ринок у Львові діє „Криївка" в підземеллі кам'яниці XVI ст., яка стала улюбленим місцем відпочинку численних мандрівників, які приїжджають до міста з усіх кінців світу. Візиту до цього унікального закладу я здійснив з своїм добрим приятелем, багатолітнім редактором українського радіо в Клівленді, та газети „Вісті УЗО", письменником і публіцистом, автором низки книг Петром Твардовським.

Увійти в „Криївку" непросто. Спершу треба постукати у віконце, у якому з'явиться обличчя вартового. Треба привітатися „Слава Україні!"і у відповідь почути „Героям слава!". Відтак чоловік в однострої українського партизана з „обрізом" в руках чемно запитає: „Серед вас москалі є?". Не дочекавшись відповіді, бо запитання чисто символічне, він запропонує порцію самогону, від обов'язкового вживання якого у вас зігріються п'яти.

А потім крутими сходами спускаєтесь у підземелля, де зроблено меблі з тесаних колод. Можна сфотографуватися з „вояком УПА", або з кулеметом чи автоматом в руках, видрукувати проклямацію на трофейній німецькій машинці чи приготувати якусь похідну страву.

У залях ресторації є портрети героїв визвольної боротьби, різноманітна зброя, військова амуніція, однострої вояків УПА, радіостанції, радіоприймачі, листівки і проклямації, різні документи і мапи, військові нагороди, численні фотодокументи.

У ресторації готують страви „Солодкий перчик партизана", сирний набір „Диміли Карпати", салату „Ранкова канонада" та багато іншого. На згадку про перебування в „Криївці" гості можуть придбати львівські вітальні листівки, плякати тощо.

Василь Романчук,
Львів

Два дні Сорочинського ярмарку

Товари, що викликали посмішку на ярмарку в Сорочинцях. (Фото: Анатолій Сазанський)

Ярмаркуючи два дні у Сорочинцях, збираючи зразки мовних й пісенних багатств, я познайомився з цікавими людьми, записав не один зошит пісенних текстів, леґенд і народних переказів.

Сорочинський ярмарок проходив під знаком війни з Московією – воєнні події наклали свій похмурий відбиток на людей та товари. Було багато працівників служби безпеки і військових з псами, натренованими винюхувати вибухівку. Усі боялися терористичних актів. Саме з цієї причини цього року на ярмарок приїхало у 10 разів менше людей, ніж минулого.

І все ж гостей на ярмарку не бракувало. Українські гумор та пісня, то явища безсмертні і непідвладні ні москалеві, ні війні... Можливо, саме з цієї причини були товари, що викликали посмішку і користувалися шаленим попитом, незважаючи на завищену ціну. Скажімо, туалетний килимок з обличчям Володимира Путіна чи туалетний папір у такому ж виконанні.

Цього року більшість гостей, ярмаркуючи, була одягнена у вишиванки... Народний здвиг в бік національного усвідомлення і самоповаги, безперечно, викликаний аґресією Москви.

Анатолій Сазанський,
Сорочинці, Полтавська область

Отаманів бінокль – в Україні

У Державному архіві Рівненської области України існує окремий іменний фонд, в якому зберігаються документи, листи, фотографії та особисті речі українського військово-політичного діяча Тараса Боровця (1908-1981).

Відомий під псевдами Тарас Бульба, Чуб, Ґонта – отаман Т. Боровець був засновником формації Української Повстанської Армії-,,Поліська Січ", яка в часі Другої світової війни вела збройну боротьбу в 1941-1943 роках проти совєтських і німецьких окунаційних військ.

Аґенти нацистської Служби безпеки схопили його в полон у 1943 році та запроторили до концентраційного табору Заксенгавзен. Після закінчення Другої світової війни отаман Т. Бульба-Боровець деякий час жив у Мюнхені, у 1948 році переїхав до Канади, а останні роки свого життя провів у Ню-Йорку.

Здійснюючи поїздки по Америці, він бував також у місті Ванинґтоні, де завжди відвідував родину Галини Біровець, з якою був знайомий ще з молодих літ в Україні. Він подарував їй свій трофейний, очевидно, бінокль ч. 485385 німецької оптичної фірми „E Leitz Wetzlar" силою 7x50, якими були споряджені німецькі офіцери в час Другої світової війни. На біноклі вирито латинськими літерами: *T. Borovetz*.

Перед смертю Г. Біровець передала цей далековид парафіянинові з місцевої Української православної церкви св. Андрія Первозванного Степанові Максимюкові з проханням зберегти його та передати у належний архів майбутньої вільної України. С. Максимюк вирішив передати його у Державний архів Рівного. Допомогла інша парафіянка, Тетяна Ярмолюк-Літлфілд, яка, відвідуючи недавно Луцьк, поїхала до Рівного і там передала бінокль отамана директорові Архіву Миколі Григорукові. У листі до С. Максимюка 2 липня цього року М. Григорук, підтверджуючи отримання бінокля, висловив велику вдячність за надіслання цього історичного експонату.

Роман Ференцевич,
Александрія, Вірджінія

Протест Дмитра Скурихина в Росії

У „Свободі" вже була розповідь про підприємця, депутата Русько-Висоцького сільського поселення Дмитра Скурихина поблизу Санкт-Петербурґу в Росії, який вивісив на автобусній зупинці плякати з протестом проти захоплення Росією Криму. Влада заборонила цю акцію з тієї причини, що земля, на якій була зупинка, йому, мовляв, не належить. Д. Скурихин надіслав до „Свободи" світлини свого авта, на боках якого він зробив написи: „Вимагаю ліквідації Російського ґестапо!", „Не визнаю Путіна президентом", „Відправ до чорта дурацьку Думу, ідіотський уряд і президента". Уже наступного дня його авто таранив автомобіль місцевого прокурора, але без трагічних наслідків. (Левко Хмельковський)

Водії таксівок осуджують Путіна

У вересні я мала коротке відрядження до Вашінґтону, де відбулася конференція щодо майбутніх парляментських виборів та ситуації на Донбасі. Нарада про те, що має зробити світ і США для безпеки України, тривала у залі університетського клюбу. Промовляли експерти з питань України, колишні посли США, які добре обізнані у становищі. Говорили про неприпустимість зволікань з реформами, припинення популізму і корупції, відродження економіки.

Я розповіла про ситуацію на сході, про втрати, яких зазнає Україна, зосередилася на інформаційних війнах, які є частиною аґресивних плянів Кремля для одурманювання українців і росіян для створення викривленої картинки на Заході.

Проте найважливішими були у мене враження не від дискусій з експертами, бо там все очікувано, а від поїздок у таксі. Вперше у моєму досвіді водії – літній індус в традиційній чалмі, молодий мексиканець, темношкірий веселий хлопець – відразу включалися в розмову і говорили, що Володимирові Путінові пора зупинитися, що він „містер війна", що вони нам співчувають, що у росіян Бог відібрав розум.

Є надія, що Президент США Барак Обама має знати, що навіть таксисти його країни знають, хто такий В. Путін. А тому Президент США має діяти рішуче, щоб зупинити „містера війну".

Ірина Геращенко,
народний депутат,
Київ

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Свято людського єднання

Василь Романчук

КЛІВЛЕНД. – 13-14 вересня в Парку Рокефелера, в якому знаходяться Клівлендські культурні городи громад тих націй, представники яких мешкають на терені Великого Клівленду, відбулося свято під гаслом „Світ єдиний".

Нині в культурних городах представлені майже 30 національних парків. Українська громада Великого Клівленду пишається своїм національним городом, цією оазою українства на американській землі. Врочисте його відкриття відбулося в 1940 році. Тут було встановлено пам'ятники Володимиру Великому, Тарасові Шевченкові, Іванові Франкові роботи знаменитого мистця Олександра Архипенка.

Скульптура Лесі Українки, створена Михайлом Черешньовським, прикрасила парк 52 роки тому. З плином часу пам'ятник зазнав пошкоджень і потребував відновлення. За цю справу взялися членкині 8-го відділу Союзу українок Америки, очолюваного Дозею Кріслатою. 28 серпня 2011 року урочисто освячено відновлену скульптуру Лесі Українки.

І нині Український культурний город дбайливо плекають союзянки, прагнучи зберегти цей гарний осередок для майбутніх поколінь українців у Америці.

Суботнього дня 13 вересня паркову тишу сколихнули мелодії маршів, чіткий дріб барабанів та багатоголосся пісень різними мовами. Урочиста парада розпочалася виходом кожної делеґації зі свого національного городу. Невід'ємним атрибутом кожної з колон були національні стяги та народні однострої. Кількамильна колона прямувала до центральної трибуни, влаштованої на головній алеї парку. Доповнювали параду яскраві карнавальні персонажі; гігантські „змії" та „дракони"; люди на котурнах, „котилася" великих розмірів „земна куля"; витинали чіткі ритми народні музики; за ними йшли духові оркестри та спортовці; кружляли у танці молоді пари; співаючи, йшли національні ансамблі; весело крокували діти з різнобарвними кулями...

Ведуча імпрези представляла кожну з делеґацій. Особливу підтримку мали українці. Стоячи і оваціями вітали нас: „Слава Україні!".

Яскраву багатоколірну гаму створив довгий ряд національних прапорів учасників свята.

Гордо тріпотів на вітрі наш великий синьо-жовтий стяг.

Родзинкою цього міжнародного фестивалю стало урочисте прийняття в американську родину нових громадян, з врученням їм відповідних державних документів. Серед багатьох був і українець Петро Латка, якого тепло вітали земляки.

Святкові колони на фестивалі „Світ єдиний"

Українець Петро Латка (в центрі) став громадянином США. (Фото: Василь Романчук)

А потім своє мистецтво показували представники різних народів. Це була неповторна і музично-пісенна Осанна людям, які прагнуть жити вільно, в мирі та достатку.

До української делеґації підходили люди різних національностей, і всі були одностайні у щирій підтримці українського духу в боротьбі з російським агресором, в тому числі й американські росіяни.

Про прихильність різних народів до України яскраво засвідчує і такий факт: біля нашого торгового ряду, який організували активісти Клівлендського Майдану з розгорнутим плакатом „Допоможемо героям України", юрмилося чимало людей, купували сорочинки з українською символікою.

Чимале зацікавлення в учасників свята викликав виступ наукового керівника Українського музею-архіву Андрія Фединського, який на історичних фактах пов'язав 100-ліття Першої світової війни з нинішньою аґресією Росії на сході України.

Не менш цікавою вдалася й своєрідна музична година мистецького керівника відомої на весь світ Української капелі бандуристів Олега Махлая 14 вересня. Маестро розповів про кобзарське мистецтво, народжене в Україні, відтак поширене по світу, зупинився на творчій біографії капелі, а також блискуче виконав ряд пісенних творів на бандурі.

В часі двох фестивальних днів учасники свята і численні гості мали можливість скуштувати страви національних кухонь. З поміж інших популярних страв першість втримували наші вареники та український борщ, приготовлені членками 8-го відділу СУА.

Допізна в парковій зоні лунали музика і спів. Сотні людей цікаво і весело провели вікенд. Клівлендський фестиваль знову яскраво засвідчив прагнення людей різних національностей до миру, злагоди й єднання.

Україну представили на фестивалі

Левко Хмельковський

ФРАНКЛІН, Ню-Джерзі. – Синьо-жовтий намет на фестивалі „Наші спільноти єднаються у мистецтві" встановили 20 вересня працівники Українського історико-просвітницького центру Ню-Джерзі в Сомерсеті Наталя Гончаренко та Михайло Андрець.

Фестиваль організував мистецький комітет міської ради у „Колоніял-парку", щоб показати культурний доробок представників усіх націо-

(Закінчення на стор. 9)

В українському наметі зустрілися (зліва): Ілля Муртазин з дітьми Софійкою та Максимом, Богданна Кулинич-Перейра, Лариса Булига, Наталя Гончаренко, Михайло Андрець. (Фото: Левко Хмельковський)

Православні єпископи обговорили світові проблеми

КЛІРВОТЕР, Фльорида. – 9-11 вересня відбулося засідання Постійної Конференції Українських Православних Єпископів поза межами України. Його ініціятором та організатором були Митрополит Антоній – Предстоятель Української Православної Церкви США та правлячий Архиєрей Східньої Єпархії, разом з Єпископом Даниїлом – головою Консисторії УПЦ США, правлячим Архиєреєм Західньої Єпархії.

На засідання прибули Митрополит Юрій – Предстоятель Української Православної Церкви Канади та правлячий Архиєрей Центральної Єпархії Української Православної Церкви Канади, Владика Іларіон – правлячий Архиєрей Західної Єпархії УПЦК та Владика Андрій – правлячий Архиєрей Східньої Єпархії УПЦК. Архиєпископ Іоан Австралійський та Ново-Зеляндський та Архиєпископ Єремія Єпархії Південної Америки не змогли бути присутніми на зборах.

Зліва (сидять): Митрополит Антоній і Митрополит Юрій, (стоять) Єпископ Іларіон, Єпископ Даниїл і Єпископ Андрій.

Доповіді на зустрічі були присвячені сьогоденним політичним, економічним і духовним проблемам в Україні, на Близькому Сході та в інших країнах, де живуть українські православні християни. Щоденні новини про конфлікти, заворушення, кровопролиття та насильства не можуть нікого залишити байдужим. Владики заявили, що цінують зв'язок зі своїми братами і сестрами в Україні, особливо з духовенством, яке опікується своїми вірними за найскладніших обставин.

Єрархи звернулися з пастирським посланням до духовенства та вірних Української Православної Церкви у всьому світі з закликом молитися за припинення військового конфлікту в Україні та аґресії Російської Федерації проти української нації. Хоча війну на сході України Москва називають „громадянською" війною, єпископи чітко підтвердили те, що знає весь світ – що війна є результатом вторгнення Росії на територію України.

„Коли невинних жінок та дітей вбивають в Україні чи в інших місцях в світі, коли журналістів викрадають або вбивають за виконання їх професійних обов'язків, коли беззахисних ріжуть ножами по дорозі на роботу або навіть в їх будинках, тоді винні у всьому цьому мають бути притягнуті до відповідальности перед світовим судом. Насильство, у більшості випадків, призводить до ще більшого насильства. Війна є завжди втратою для людства, незалежно від того, як вона починається... У час політичної невизначености, економічної нестабільности та соціяльно-культурної кризи, чоловіки та жінки, у яких добре серце, повинні перейти через усі труднощі, які розділяють їх, і стати миротворцями, відкинувши вир ненависти та смерти, який підтримує насильство ...", – говориться у посланні.

Єпископи також висловили своє занепокоєння з приводу триваючого церковного поділу в Україні – в той час, коли нація перебуває під загрозою, і закликали єрархів різних православних юрисдикцій в Україні жити згідно з Євангельським Словом, щоб дійти до єдности та зцілення пораненого Тіла Христового – Церкви. Поділ, який вже тягнеться десятки років, заподіяв глибоких ран душам вірних, в той час як духовні провідники обговорюють, хто є добрий, за ким рація, а хто має найбільшу кількість духовенства, вірних та парафіяльних громад. Якщо поділи не припиняться, тоді одна з найбільших Православних Церков світу може залишитися настільки покаліченою, що потрібні будуть навіть не десятиліття, але століття, перш ніж вона знову відродиться і стане совістю української нації, якою вона завжди була протягом історії.

Єпископи також обговорили різні соціяльні, світські та моральні проблеми, які продовжують впливати на парафії їхніх Церков на Північно-Американському континенті. Одним з прикладів є вплив спортивних заходів в місцевих школах на життя родин в неділю вранці. Обов'язкове відвідування таких подіях не дає можливости цілим родинам бути присутніми на Божественній Літургії. Втрата недільної Літургійної присвяти у неділю глибоко впливає на молодь Церкви, залишаючи їх без релігійного виховання. Наголос повинен ставитися на пріоритети, які наші вірні обирають у таких випадках – допомагаючи їм зрозуміти правдивий спосіб життя православного християнина.

Єрархи також обговорювали майбутнє святкування 100-ліття УПЦ Канади та УПЦ США, яке відбудеться в 2018 році.

Засідання Постійної Конференції Українських Православних Єпископів поза межами України завершилося написанням різних листів до релігійних і громадських лідерів для того, щоб принести спокій в світі невизначености, особливо в Україні. Єпископи поблагословили усі свої громади і чекають ще багатьох років спільних святкувань та зустрічей на благо вірних.

Консисторія Української Православної Церкви в США

Благодійний концерт на підтримку України

Євген Цимбалюк

СТОКГОЛЬМ. – У Швеції 24 серпня відкрито Український інститут, у якому популяризуватимуть українську культуру серед ініціяторів закладу сестри Наталія Пасічник, яка живе й працює у Швеції вже 23 роки, та солістка Варшавської опери Ольга Пасічник, доньки ректора Острозької академії, Героя України Ігоря Пасічника. З нагоди презентації Українського інституту вони організували благодійний концерт на підтримку України.

Понад 200 осіб прийшли на концерт в один з дев'яти королівських театрів Стокгольма „Ульріксдас", зокрема Принцеса Марґарет – сестра Короля Карла XVI Ґустава, Посол США у Швеції Марк Бжезінський, тимчасовий повірений у справах України в Королівстві Швеція Ігор Целуйко, посли і тимчасово повірені Молдови, Угорщини, Румунії, Болгарії, Литви та Грузії.

(Закінчення на стор. 13)

Україну представили...

(Закінчення зі стор. 8)

нальностей, які проживають у цій місцевості. На фестивалі відбулися численні концерти, виставки, розваги.

В українському наметі були представлені народні вироби – інкрустовані тарелі, писанки, скульптурки, рушники, альбоми, вишиті рушники і подушки, вітальні картки, сопілки.

Дітей вабила нагода прикраситися на свій смак тарелі українськими наліпками, і вони радісно несли свої вироби до батьків, щоб похвалитися своєю майстерністю. Це був вдалий спосіб залучити людей до українського намету. Коли приходили шанувальники народної музики, М. Андрець брав до рук бандуру.

Серед гостей були й українці, зокрема завідувачка бібліотеки Української православної семінарії св. Софії Лариса Булига, гості з поблизького „Українського села" Богданна Кулинич-Перейра з дочкою Мартою, зятем Іллею Муртазиним та внуками Максимом і Софійкою, гість з Фльориди Максим Ягольник, багато інших. З слов'янських народностей лише українці мали на фестивалі свій інформаційний намет.

Музей в Кіровограді розминувся з історією

Світлана Орел

КІРОВОГРАД. – Відчинився оновлений обласний краєзнавчий музей. Сім років тривала реставрація гарного, зведеного у своєрідній архітектурній стилістиці (ранній модерн) колишнього приватного будинку купця Олександра Барського у центрі міста. Витрачено близько 6 млн. грн., оновлено експозиції усіх залів.

Відвідувачів привабить оновлена заля археології, знахідки у якій свідчать про те, що люди на наших землях жили з давніх-давен, привносячи у формування української нації свої особливості й відтінки. Але наступна зала присвячена…„Новоросії".

Київський історик Григорій Лупаренко у своєму відкритому листі до співробітників музею слушно зауважує: „З Київської Русі потрапляємо до Новоросії! Непомітно проминули століття! Виникає питання, чому використовується російська історична назва „Новоросія"? Попри 26 років існування Новоросійської губернії є понад 300-річний період приналежности більшости території сучасної Кіровоградської області до земель Війська Запорізького".

Ще одна заля присвячена царсько-імперському періоду історії краю. На жаль, тут немає про появу українофільських гуртків у місті, зародження „Просвіти", формування професійних товариств.

Кіровоградський обласний краєзнавчий музей в будинку Олександра Барського.

Все те, що у подальшому мало б формувати тут українське суспільство як природний ареал розвитку краю.

Боротьба з більшовизмом взагалі не виокремлена, як така. Кілька фотографій холодноярських отаманів мало що скажуть. Про терор більшовизму, колективізацію села у експозиції залі, присвяченій цьому періодові, немає жодних слідів.

Не виділено в окрему експозицію період репресій. На 20 тис. репресованих, значна частина з яких розстріляна нізащо, варто було б звернути увагу відвідувачів, особливо молодих.

Покоління, яке чинили спротив тій владі, ретельно винищене, тих, хто не суперечив – морально зламано, наших батьків навіки залякано, моє покоління виросло з упевненістю, що усі ті жахіття народ сприймав покірно, терпляче. Таке враження, що цю упевненість автори згаданих експозицій музею хочуть передати і наступним поколінням. Навіть Голодомор у нашому краї, який належить до найбільш постраждалих, не виділено ні емоційно, ні документально. Якісь два мішки з косою, вишиванкою та рушник з вишитим словом „мама" не передають трагізму того періоду.

Що вже говорити про залю Другої світової війни! Абсолютно не показаний націоналістичний спротив окупантам різних мастей. А він був! Дослідження колишніх співробітників музею Петра Кизименка та Генадія Когана „ОУН на Кіровоградщині" навіть не згадане. Немає жодної згадки про остарбайтерів, відправлених до Німеччини. Деякі з них досі живі і могли б поділитися спогадами. Адже це ще одна, досить болюча сторінка життя нашого народу.

Концепція нової експозиції, за словами директора музею Наталі Агапеєвої, затверджена науково-методичною радою музею. Три роки тому відбулись громадські слухання, які теж підтримали нинішню концепцію. Чому ж семи років, поки реставрувався музей, не вистачило науковим співробітникам на осмислення україноцентричних аспектів історії краю і пошук необхідних експонатів?

Музей зобов'язаний вертати націю до самої себе. Тим більше сьогодні, коли кожен сантиметр подібної несвідомости стає зоною реального обстрілу і пролиття крови.

Товариство політичних в'язнів відзначило 25-ліття

Олекса Різників

ЛЬВІВ. – Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих відзначило 25 років свого існування. Ця громадська організація була заснована на зборах, які відбулися 3 червня 1989 року просто неба на Львівській площі в Києві, коли Спілка художників під тиском КҐБ у день зборів відмовилася надати для зборів своє приміщення. Головою товариства був обраний Євген Пронюк, а три роки тому головою став львів'янин Петро Франко. Люди поважного віку 24 серпня зібралися з усієї України у Львові, у Палаці мистецтв.

25 років – це було символічне число. Найбільш популярний термін ув'язнення в СРСР був саме 25 років. Усі воїни УПА отримували цей строк. І часто „пересиджували" його. Увесь світ знає волиняка Данила Шумука, що просидів 42 роки у польських, німецьких і московських концтаборах. У США живе Святослав Караванський, що відбув у совєтських тюрмах 30 років. У Торонто перебуває Григорій Герчак, що відбув точно 25 літ. У Львові мешкає Юрко Шухевич, син славного командира Романа Шухевича, який теж пробув 30 років лише за те, що був сином такого батька.

Москва протягом усіх років панування комуністів знищувала, позбавляла волі найкращих синів і дочок нашого народу.

На відзначення 25-річчя товариства прибули Сергій Бабич з Житомира, який відбув своїх у тюрмах 27 років, 87-річний Зеновій Сердюк з Тернополя, який пише чудові вірші про героїчну боротьбу, привіз нову книжечку „Радість боротьби". П. Франко був арештований у 15 років і закинутий до тюрми на Лонцького у Львові. Він дарує свої книги про Норільське повстання, про малолітніх в'язнів.

Прибули вінничанки Любов Севастьянова з мамою Антоніною – їх обох арештували у березні 1948 року у Чернівцях.

Орися Сокульська з Дніпропетровська, у якої і брат Ярослав Лесів, священик греко-католицької церкви, і чоловік Іван Сокульський, обидва поети, пройшли концтабори і брутальні знущання, внаслідок чого передчасно покинули цей світ. Вона щойно видала у „Смолоскипі" великий фоліянт „Сніг без ґрат" з творами свого брата.

Харків'янин Анатолій Здоровий, талановитий фізик, що написав на паркані у Харкові гасло на захист рідної мови, за що отримав сім років таборів, втратив зір, але зберіг незборну силу духу.

Тернополяни Дем'ян Чернець, заступник голови товариства, та Ігор Олещук, директор музею політв'язнів, створеного просто у в'язниці Тернополя, та одесити Володимир Барсуківський і Павло Отченашенко, які ще юнаками за листівки і за висловлення своїх думок мусіли їхати під вартою до далекої Мордовії були на відзначенні.

Левко Глухівський, доктор технічних наук, професор, народжений в 1942 році у Казахстані, у сім'ї, був депортований з західньої України у 1940 році. Були також Сестри Людмила і Жанна з Дніпропетровська, доньки Миколи Береславського, який 10 лютого 1969 вчинив спробу самоспалення біля київського університету во ім'я України і був засуджений.

Голова обласної ради Петро Колодій привітав присутніх з 25-річчям організації та вручив грамоти і нагороди. Львів'яни виготовили медалі, які разом з грамотами отримали усі присутні колишні політв'язні.

Перший заступник голови обласної адміністрації Йосиф Ситник зачитав привітальне звернення від Президента України Петра Порошенка. Виступив з привітанням Степан Кубів, нещодавно обраний головою товариства „Меморіял ім. Василя Стуса" і вручив П. Франку монету „Небесна сотня на варті", що стало символом зв'язку політв'язнів з сучасними борцями за незалежну Україну.

Потім була екскурсія до музею „Тюрма на Лонцького" і покладання квітів до пам'ятника Тарасові Шевченкові.

Олекса Різників, письменник, головний редактор часопису „Зона".

Америка про візиту...

(Закінчення зі стор. 1)

за демократію, в моменти в історії, коли свобода значить набагато більше, ніж просто політичні концепції. „У такі моменти свобода стає остаточним вибором, який визначає вас як людину, і як націю", – підкреслив сенатор.

За кілька годин після виступу П. Порошенка на Капітолійському пагорбі, Комітет зовнішніх взаємин Сенату на чолі з Р. Менендесом схвалив знаковий законопроєкт „Акт на підтримку свободи України-2014". Документ зокрема передбачає розширення санкцій проти Росії, збільшення допомоги для України, в тому числі надання летальної зброї, а також присвоєння Україні, Молдові та Грузії статусу головного партнера США поза НАТО.

Хоча голосування в профільному комітеті – це один з перших кроків у тривалій процедурі прийняття закону, його значення пояснив політичний радник Комісії з питань безпеки та співробітництва в Европі (Гельсінкська комісія США) Орест Дейчаківський.

„Комітет схвалив проєкт закону одностайно. Це ознака сильної підтримки обох партій – і демократів, і республіканців", – зауважив експерт. Він також поінформував, що подальша процедура передбачає голосування цього документу в Сенаті. Але проблема в тому, що і Сенат, і Палата представників вже завершили сесію та йдуть на виборчу кампанію.

За словами О. Дейчаківського, закон, очевидно, не буде прийнятий остаточно до кінця року, поки не відбудуться вибори. „Натомість те, що прописує документ на підтримку України, адміністрація Президента може зробити і без Конґресу. Міжнародний комітет Сенату є надзвичайно впливовим, і його голосування дає потужний сиґнал Президентові, що обидві партії Конґресу, без сумніву, хочуть бачити дуже сильну політику проти Путіна і на підтримку України", – пояснив О. Дейчаківський.

Нинішній Посол США в Україні Джефрі Паєт основним досягненням візити П. Порошенка до Вашинґтону назвав отримані ним ґарантії про тверду підтримку з боку США. „Думаю, що Президент Порошенко повернеться в Київ з меседжем про абсолютну підтримку з боку уряду Сполучених Штатів та американського народу щодо вибору України рухатися в напрямку побудови европейського демократичного майбутнього", – зазначив дипломат.

Дж. Паєт також звернув увагу на „виняткове прийняття" для П. Порошенка на Капітолійському пагорбі та в Овальному кабінеті Президента Б. Обами.

Щодо військової підтримки України, в тому числі зброєю, Посол назвав „оманливою" уяву про те, що американський уряд не йде назустріч українській стороні в цьому питанні. „Президент Порошенко сам сказав про це в Атлантичній Раді. В нашому широкому партнерстві акцент робиться на нелетальній частині співпраці у секторі безпеки, але це тільки один елемент з того, що ми робимо", – зауважив Дж. Паєт.

Він пояснив, що на практиці Спочучені Штати намагаються зосередити своє сприяння в таких сферах, „у яких, на нашу думку, можна було б досягнути найбільших успіхів у пляні здатності України захистити себе". Він нагадав висловлювання Президента Б. Обами, що Америка залишається з українським народом, який прагне побудувати стабільні взаємини з усіма сусідами, включаючи Росію.

„Я не думаю, що питання військової – летальної або нелетальної допомоги – є основним. Ми заявили про суттєве підвищення нашої підтримки у сфері безпеки. Під час цієї візити було оголошено про виділення додаткових 46 млн. дол. на це", – зазначив Посол Дж. Паєт. За його словами, така допомога вдосконалить деякі види сучасних систем озброєння та підвищить можливості України захистити себе.

Колишній Посол США в Україні (1998-2000), нині директор Ініціїтиви з контролі за озброєннями в інституті Брукінґса (Вашинґтон) Стівен Пайфер щодо постачання зброї Україні має свою думку. „Я хотів би побачити від американського уряду більш активних дій у цьому питанні, втім, воно все ще залишається відкритим", – зазначив експерт.

На прохання дати оцінку позиції американської адміністрації, С. Пайфер сказав, що Білий Дім має занепокоєння, що як тільки США і Захід почнуть надавати Україні військову підтримку, це призведе до ескаляції конфлікту з боку російського Президента Володимира Путіна. „І я можу зрозуміти це занепокоєння, натомість думаю, що воно безпричинне", – наголосив С. Пайфер.

Він висловив переконання, що, забезпечивши Україну оборонним озброєнням, Захід, навпаки, знизить вірогідність загострення конфлікту з боку Росії, оскільки Україна матиме більше можливостей протистояти російській аґресії.

Віце-президент Фундації „Україна-США" Маркіян Білинський, коментуючи результати зустрічей у Вашинґтоні, зауважив, що всі важливі питання були обговорені. „Перші оцінки покищо лежать на поверхні, тож практичну ефективність візити можна буде оцінити по-справжньому на підставі результатів, втілення обіцянок та зобов'язань, озвучених у Вашинґтоні", – сказав експерт. На його переконання, „все почалося правильно, але успіх візити можна буде оцінити за кілька місяців".

Що ж до обіцянок з боку американців, експерт зауважив, що сумніватися, чи будуть вони виконуватися, немає сенсу. „Це питання – протистояння між Росією і Україною – є дуже важливим на ґлообальному рівні. Тому американці дуже обережно ставляться до нього і не роблять емоційних заяв, не дають нездійсненних обіцянок", – пояснив він.

При цьому М. Білинський звернув увагу, що в деяких українських колах така позиція США, вочевидь, викликає легке непорозуміння. „Але, зважаючи на маштаб ставок у цьому питанні, я думаю, що такий підхід – правильний", – підсумував експерт.

(Укрінформ)

НОВИНИ НАУКИ

Вшанували заслуженого дослідника історії Гетьманщини

КИЇВ. – 26 червня у приміщенні Історико-меморіяльного Музею Михайла Грушевського відбувся круглий стіл з історії Гетьманщини, організований цим музеєм, Канадським інститутом українських студій, Програмою вивчення модерної української історії і суспільства ім. Петра Яцика та Інститутом української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського (ІУАД) Національної Академії Наук України, що був присвячений 70-літньому ювілеєві відомого історика і багатолітнього директора КІУС (1993-2012) проф. Зенона Когута.

З вітальним словом від господарів музею та співорганізаторів заходу звернулася його директор Світлана Панькова, а головуючий на цьому засіданні Ярослав Федорук зупинився на основних віхах біографії ювіляра, зробивши також і особливий наголос на співпраці КІУС та ІУАД протягом директорства З. Когута.

З вітанням від Інституту археографії виступив заступник директора Олександер Маврін, який згадав про підтримку інституту з боку КІУС у важкий час восени 2013 року, коли розпочався процес так званої „оптимізації установ НАН України", що фактично означало ліквідацію двох заслужених інституцій Академії наук – Інституту археографії та Інституту сходознавства ім. Агатанґела Кримського, проти чого виступили різні наукові спільноти в Україні та світі.

Франк Сисин, головний надхненник і організатор цього круглого столу, у своєму слові згадав, які перепони треба було долати в англомовній історіографії 1960-1980-их років, що перебувала під величезним впливом русистики, дослідникам української тематики ранньомодерної доби. Проф. З. Когут, як весь гарвардський осередок під керівництвом Омеляна Пріцака, до певної міри ішов проти течії, оскільки мусив доводити в університетах США і Канади леґітимність дослідження української проблематики як окремішньої від російської. На той час такі дослідження були цілком новаторськими, що формували новий напрямок в англомовній історіографії. Доповідач також зупинився на тому великому внескові, що З. Когут зробив для розвитку КІУС під час свого директорства.

Володимир Пришляк, один з провідних дослідників історії Гетьманщини XVIII ст., виголосив доповідь про основну науково-дослідницьку проблематику ювіляра, це історія України середини XVIII–початку XIX ст. Головне місце у цій творчості З. Когута посідає монографія „Russian Centralism and Ukrainian Autonomy: Imperial Absorption of the Hetmanate 1760s-1830" (Cambridge, Mass., 1988; український переклад – Київ, 1996), а також дві збірки статтей „Коріння ідентичности: студії з ранньомодерної історії України" (Київ, 2004) і „Making Ukraine: Studies on Political Culture, Historical Narrative, and Identity" (Едмонтон, Торонто, 2011). В. Пришляк виділив головну концепцію творчих пошуків ювіляра у цій праці — історію дуже затяжного конфлікту між українською автономією, давніми правами і вольностями Гетьманщини та російським абсолютизмом, який брав початки з реформ Петра I і набув великого розвитку за Катерини II. В. Пришляк дав також фахову й розгорнуту характеристику двох збірників статтей ювіляра.

Ігор Гирич акцентував увагу на боротьбі українських автономістів у Російській імперії у перших трьох десятиліттях XIX ст., наголошуючи, на відміну від попереднього доповідача, не на тому, як Україна занепадала, а як вона починала повставати. Дослідник виділив концептуалізм як важливу рису праць З. Когута, в яких він має багато спільного з есеями свого вчителя Івана Лисяка-Рудницького і короткими статтями Олександра Оглоблина.

Віктор Брехуненко зосередив увагу на ключових моментах у розвитку історіографії кінця 1980-их років, коли образ України формувався істориками-русистами та польською візією історії. Монографія З. Когута, видана у 1988 році, мала великий вплив, аби таку ситуацію змінити. Доповідач також звернув особливу увагу на ще один момент діяльности ювіляра як директора КІУС, а саме на вагому підтримку студій з історії Східньої та Південної України. З цією метою було створено Східній інститут українознавства ім. Ковальських.

У вітальному виступі Тарас Чухліб підкреслив внесок З. Когута у вивченні проблематики місця і ролі української нації у світовій історії. З притаманним для Т. Чухліба гумором він від імені козацьких громад, які кілька місяців стояли на Майдані, підніс ювілярові у подарунок козацьку бурку. В'ячеслав Станіславський, один з найкращих видавців корпусу листів Івана Мазепи у сучасній Україні, актуалізував творчий доробок З. Когута, підкреслюючи значення історичних знань для консолідації нації, особливо у наш переломний період. Монографія дуже добре показує витоки аґресивної політики Москви і її традиції.

Ярослав Грицак мав виступ від імені співорганізатора – Програми дослідження сучасної історії та суспільства ім. П. Яцика. Доповідач, який добре знає архів і творчість І. Лисяка-Рудницького, підкреслював, що ювіляр є одним з його найкращих учнів і одним з найвидатніших істориків з епохи кінця XVIII–початку XIX ст. Я. Грицак висловив багато добрих слів на адресу концепції монографії З. Когута, засвідчивши, що між XVIII і XIX ст. немає чіткої перехідної межі. Такою приблизною межею є 1830-ті роки (тобто верхня хронологічна межа монографії), коли виникає нова ідеологія, пов'язана з Тарасом Шевченком.

Завідувач Меморіяльного кабінету-бібліотеки О. Пріцака в Національному університеті „Києво-Могилянська академія" Тетяна Ярошенко зробила повідомлення про документи З. Когута у цьому зібранні. Йдеться насамперед про листи до О. Пріцака, „Curriculum vitae", машинопис дисертації „An Abolition of Ukrainian Autonomy (1763-1786): A Case Study in the Intergration of a Non-Russian Area into the Empire", захищеної у 1975 році в Пенсильванському університеті, а також неповний чернетковий варіянт цієї дисертації з правками О. Пріцака.

Оксана Юркова згадала про працю ювіляра як перекладача, який переклав англійською мовою статтю М. Грушевського „Some Reflections on Ukrainian Historiography of the XVIII Century", друковану як передмову до „Літопису Самовидця" у Гарвардській серії українознавства у 1972 році.

Зі щирими вітаннями на адресу ювіляра виступили також Ферхад Туранли і Дмитро Вирський.

У своєму прикінцевому слові проф. З. Когут зізнався, що майже вся його творча праця пов'язана з проблемою ідентичности. Цей вибір

Зліва : Франк Сисин, Зенон Е. Когут

науково-дослідної проблематики було здійснено на основі власного життєвого досвіду. У суспільстві ювіляр часто мав проблеми, декларуючи свою українську ідентичність, яку перейняв від батьків. Спершу у дитячі та юнацькі роки у Філядельфії, де він виростав, мало що чули про Україну, більше – про Росію. В університетські роки ворожі кола стереотипно зображували українців укрaй неґативно як прихильників „холодної війни", коляборантів під час Другої світової війни. Це вплинуло на його вивчення різних форм української нації в різні епохи, і одним з перших наукових проєктів було вивчення української модерної політичної думки. Важливим елементом у її формуванні була концепція козацької автономії.

Наслідком цих зацікавлень стала монографія, присвячена ліквідації автономії Гетьманщини та її інтеґрації в державний організм Російської імперії. Проте після виходу монографії у світ залишалося ще одне нерозв'язане питання: чи можна пояснити процес формування української національної ідентичности виключно конфліктом між ранньомодерною малоросійською та модерною українською ідентичностями. Це питання було поставлене і значною мірою розв'язане у збірниках, виданих в Україні (2004) і Канаді (2011).

За спостереженнями історика, українська політична еліта ранньомодерної доби використала спадщину Київської Руси при формуванні концепції козацької України як вітчизни українського народу. Важливою є також тематика боротьби козаків за свої права і вольности. Процес формування української нації, на переконання З. Когута, не був започаткований лише у XIX ст., що є аксіомним ствердженням деяких істориків-модерністів. Витоки цього процесу слід шукати в ранньомодерній історії України.

На завершення З. Когут подякував організаторам і всім присутнім за участь у цьому круглому столі. Ювіляр підкреслив, що для нього є великою честю бути на цьому вечорі саме в Музеї М. Грушевського – в будинку, де історик жив і писав свої твори.

КІУС

Учасники концерту у Стокгольмі. (Фото: Артем Жуков)

Благодійний концерт...

(Закінчення зі стор. 9)

Виконавці – челістка Лідія Футорська, арфістка Аліна Бжежинська, клярнетист Еміл Йохансон, камерний музикант Маті Хірвонен, челіст Якоб Кораний та скрипалька Елен Нізбет. Звучали композиції Миколи Лисенка, Віктора Косенка, Мирослава Скорика, Якова Степового, Кирила Стеценка, Зенона Дашака, Юлія Мейтуса, Едварда Ґріґа, Бетховена та інших.

Ольга та Наталя Пасічники

ПАНОРАМА ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Представили книги про героїчне минуле

ЛЬВІВ. – 14 вересня на Книжковому форумі відбулися презентації нових книг Історичного клюбу „Холодний Яр" і „Нашого формату" в готелі „Жорж", де голова клюбу Роман Коваль, Антон Мартинов – директор „Нашого формату" і кобзар Тарас Силенко представили книжку Р. Коваля „Отаман Зелений". На презентації виступив поет Іван Драч, який високо оцінив внесок Р. Коваля у повернення правди про українсько-російську війну 1917-1920-их років.

Голова Союзу українок Ореслава Хомик розповіла про свято в Болехові, де зусиллями Історичного клюбу „Холодний Яр" та Болехівського відділу Союзу українок на чолі з Ларисою Дармохвал було встановлено пам'ятник січовому стрільцеві і скульпторові Михайлові Гаврилкові (автори Василь Ярич і Орест Скоп).

У приміщенні Львівської організації Національної спілки письменників України Р. Коваль представив спогади Бориса Монкевича „Похід Болбочана на Крим" – про переможні походи запорожців полковника Петра Болбочана на Київ, Полтаву, Харків, Запоріжжя, Мелітополь, форсування Сиваша, визволення Криму від російських окупантів, тріюмфальну зустріч запорожців у Симферополі, вигнання російських окупантів з Донбасу навесні 1918 року. Проректор Львівського національного художнього університету Роман Яців розповів про внесок Р. Коваля в мистецтвознавство, зокрема про його книжку „Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею".

7 вересня в Болехові Івано-Франківської области у відкритті пам'ятника М. Гаврилкові взяли участь його онуки – Ярослав, Орест і Любомир Абрагамовичі з родинами. Промовляли творці пам'ятника В. Ярич і О. Скоп, Р. Коваль та інші. Завершилося свято академією „Нам пора для України жить" в Народному домі, під час якої було презентовано монографію Р. Коваля „Шевченкіяна Михайла Гаврилка".

8 вересня у селі Козовій Львівської области, в ліцеї ім. М. Гаврилка, відбулося відкриття світлиці-музею М. Гаврилка. Організатор свята – директор світлиці-музею Микола Клепуц.

9 вересня у Прикарпатському лісотехнічному коледжі, в Болехові відбулася презентація спогадів сотника Б. Монкевича „Похід Болбочана на Крим", що вийшла у бібліотечці Історичного клюбу „Холодний Яр". Того ж дня презентація цієї книги відбулася у Долинській гімназії-інтернаті .

Прес-служба Історичного клюбу „Холодний Яр"

Поглумилися над пам'яттю провідників ОУН

Андрій Куцан

МЮНХЕН. – 22 серпня невідомі вандали заляли червоною фарбою меморіяльну дошку Ярославі і Славі Стецькам, встановлену на фасаді будинку, в якому тривалий час працював провід Організації Українських Націоналістів (бандерівців), в різні роки очолюваний Я. і С. Стецьками.

„Організація Українських Націоналістів вважає акт вандалізму, який стався в Мюнхені, політичним злочином. Це цинічний глум над світлою пам'яттю визначних борців за волю України, за свободу народів і людини, якими були Ярослав і Слава Стецьки. Вони були в'язнями німецьких нацистів, творили і успішно провадили Антибільшовицький блок народів і сьогодні не дають спокою московським окупантам та їхнім підспівувачам", – зазначив голова ОУН (б) Стефан Романів.

Знайшли могилу батьків президента ЗУНР

Марта Осадца

БУСЬК, Львівська область. – За сприяння мешканця міста, краєзнавця Степана Давидовського на цвинтарі віднайдена могила батьків Президента Західньо-Української Народної Республіки УНР Євгена Петрушевича – Омеляна та Савини.

Батько президента був греко-католицьким священиком, адміністратором Буського деканату. Він захоплювався археологією, історією, літературою, віднайшов на теренах Буська непересічну колекцію старожитностей, різьбив по дереву, мав велику бібліотеку. Його дружина Савина – з роду Коцюбів. Подружжя мало шестеро дітей. Троє синів Петрушевичів – Степан, Євген та Роман – зробили вагомий внесок у визвольну боротьбу українського народу.

Могила перебуває у занедбаному стані. З неї збили таблицю та надмогильний хрест.

Парафії перейшли у Київський патріярхат

Євген Цимбалюк

ОСТРІВ, Рівненська область. – Парафія Свято-Михайлівської церкви на „Козацьких могилах", якій цього року виповнилося 80 літ, належала до Української Православної Церкви Московского патріярхату, а влітку нинішнього року прийняла рішення перейти у Київський патріярхат. За таке рішення на сільських зборах проголосували 233 парафіян, проти було 27 осіб.

Серед підстав, які вплинули на переміну, було те, що священик не погоджувався служити рідною мовою, частина пожертв йшла на Москву, доводилося молитися за Патріярха Кирила з Москви.

Новим настоятелем церкви став о. Онуфрій, котрий поважає вибір громади і вірно служитиме на благо України.

Острівська парафія пішла шляхом парафії з сусіднього села Солонів, яка зробила подібний вибір на місяць раніше. Там приводом для переміни стала відмова священика проводжати в останній путь бійця, котрий загинув у бою проти терористів.

НАТО: не ділом...

(Закінчення зі стор. 5)

Сході українці воюють за ті самі демократичні цінності, про які так полюбляють згадувати у своїх виступах европейські й американські політики.

Іґнорувати це — цинізм. І коли В. Путін похваляється захопити Київ за два тижні, для нашої країни мало висловлених „стурбованостей", декларацій про підтримку територіяльної цілісности та суверенітету, публічного осуду аґресора.

Але Президент Б. Обама каже, що США „не вдаватимуться до воєнних дій для розв'язання української проблеми", а Канцлер Анґела Меркель, у свою чергу, висловлюється проти самої ідеї постачання Заходом озброєнь Україні. Водночас ЕС допомагає зброєю іракським курдам, які борються з екстремістами з „Ісламської держави".

І за всієї значимости для Києва ухваленого французьким президентом Франсуа Оландом за день до зустрічі рішення призупинити постачання Росії першого „Містраля", так само як і згоди альянсу провести 16-26 вересня на заході України навчання „Rapid Trident" („Швидкий тризубець"), – це все-таки вимушений вияв підтримки та осуду аґресора, а не військова допомога українським воякам на сході.

Захід підтримує Україну тільки тією мірою, щоб вона залишалася на плаву. І граючи в довготривалу стратегію, посилає радників для навчання та модернізації армії, сприяння в реформуванні сектора безпеки. Усе це правильно. Тільки Україна – у стані війни з Росією.

І хоча до саміту Андерс Фоґ Расмусен заявляв, що в Нюпорті альянс запропонує конкретні кроки допомоги Україні, на Банковій, Михайлівській добре розуміють: поки наша країна поза НАТО, ніякого прямого воєнного втручання альянсу не буде. У Києві також усвідомлюють, що військово-технічна допомога може бути надана не самою військово-політичною організацією, а її членами.

Багаторазові ж прохання українського керівництва до НАТО та його членів полягають у наступному: надання розвідданих у реальному часі; надання допомоги в логістиці; здійснення постачань систем захисту техніки від ракет, а також захищених засобів зв'язку тощо. Просить Україна не тільки військове спорядження та зброю нелетальної дії, а й летальну зброю.

Крім того, Україні дуже важливо, щоб НАТО погодилося використовувати в нашій країні свій єдиний спільний ресурс – літаки, обладнані системою раннього попередження та спостереження АВАКС. Також Київ домагається, щоб дія угоди між Україною та альянсом про взаємну контролю повітряного простору поширювалася не тільки на південь нашої країни, а й на північ і схід. Нарешті, українська дипломатія хотіла б, щоб члени НАТО на ділі підтвердили, що не визнають анексії Росією Криму, застосовуючи санкції, насамперед, до кораблів, які заходять у порти автономії.

На деякі наші вимоги члени військово-політичного клюбу відгукнулися. Щоб хоч якось задовольнити прохання Києва, у Нюпорті члени альянсу заявили про наміри виділити Україні 15 млн. евро та готовність зробити внески у створені ще в червні чотири цільові трастові фонди. Ці фонди – соціяльний захист (передбачає протезування та лікування поранених українських солдатів); реформа управління та зв'язку; логістика й тилове забезпечення; кіберзахист.

Та цільові фонди повільно наповнюються грошима. Україні ж допомога потрібна сьогодні.

Країни, які ухвалили це рішення, пішли на серйозний крок. Багато в чому на них вплинуло вторгнення російських військ 24 серпня. Утім, якби не було пацифістських заяв П. Порошенка в Нюпорті, українська делеґація могла б домогтися від членів альянсу різкіших формулювань і серйознішої допомоги. Хибно вибравши тактику, невчасно сказавши слова про мир, український керівник згаяв ту мить, коли створюється атмосфера консенсусу й ухвалюється рішення про перехід на новий рівень взаємин.

За всієї важливости рішення про постачання зброї, перебільшувати його значення не варто: само по собі воно не здатне змінити перебіг воєнних дій. НАТО має чинити на Росію постійний дипломатичний тиск, застосовуючи економічні санкції. Та й невідомо ще, як виконуватиметься рішення про постачання зброї. Але якщо домовленостей буде дотримано (у що ми щиро віримо), то члени НАТО зробили невеликий крок від декларацій до діла, адже раніше Захід повністю відмовлявся від постачань зброї, надаючи перевагу словам підтримки та осуду аґресора.

Сьогодні Київ намагається вийти з „сірої зони", прагнучи знайти формат взаємин зі США, НАТО, Заходом, що дозволяє запевнити безпеку країни. Українські політики знову заговорили про членство в альянсі. Ось і за тиждень до саміту уряд подав до Верховної Ради законопроєкт про скасування позабльокового статусу та про поновлення курсу України на членство в НАТО.

П. Порошенко навіть пообіцяв у Нюпорті провести референдум після того, як Україна проведе необхідні реформи. З нинішніми реформаторами це відбудеться ще нескоро… Чи доживемо? Але Київ також поставив собі за мету отримати до кінця 2014 року статус спеціяльного партнера НАТО та ключового союзника. Статус, який у Нюпорті отримали Швеція, Фінляндія, Австралія, Йорданія і… Грузія.

На відміну від нашої країни, Грузія послідовно йде до членства у військово-політичній організації, проводячи необхідні реформи.

(„Дзеркало тижня", 5 вересня)

Володимир Кравченко – оглядач відділу міжнародної політики київського тижневика „Дзеркало тижня".

ПОСТАТІ

Клич лицаря „залізних строф“

Ігор Федик

Видатний український поет Євген Маланюк (1897-1968), якого називають „лицарем залізних строф“, все життя боровся за волю України, проти ворогів, що плюндрували нашу землю. Читаючи поезії Є. Маланюка, відчуваєш, що він й нині з нами, чуєш його заклик стати проти північного аґресора, що вторгся на нашу землю. Свій гнів проти російського поневолення своєї батьківщини поет найсильніше виразив у історичному циклі „З варягів“ (1926):

За набої у стінах Софії,
За кров Базару і Крут
Хай же московське серце Росії
Половецькі пси роздеруть.

Поет був безкомпромісний до московських загарбників, що колись. а нині знову сіють довкола руїну і смерть:

Катуй, ґвалтуй хижацький схід!
Жени орду в азійську далеч!
На спів осінніх панахид
Злетиться знову хижа Галич.

Є. Маланюк і сьогодні з українськими воїнами, що женуть ворога з своєї страдженої землі. Він закликає українців ще більше любити свій край:

Крізь тіла зойк, крізь сльози й піт,
Залізом м'язів, кров'ю муки
Люби, люби свої степи,
Землі своєї чорной туки.

Тисячі українців і українок встали на захист своєї вітчизни, проти російських нацистів, проти терористичних покидьків і аполітичного шумовиння. Кара вже недалеко. За свої злочини в Криму, за кров і руїну в Донбасі їм доведеться відповідати. І з творів поета лине правда:

Ви жахнулись – далеко зайшли?
Смерть помстила і кається пізно,
Ось крізь сутінь російської мли
Україна рокоче залізно.

Ніхто з убійників не втече. Залізною стопою йдуть герої Національної ґвардії, Української армії, добровольчих батальйонів. І російський продовжувач чорної справи диктаторів, що благословляє цю диявольську рать, ніколи не відродить „ампутовані кінцівки імперії“:

В нещасний час „на зло Европі“,
Ваш божевільний деміург
Створив кубло гнилих утопій
З туману й крові – Петербург.
…А тільки найнята отруя
Та куля куплена за бруд.
Стріляйте ж! Закінчився суд
І кара йде, і гнів вирує.

Таким кублом гнилих утопій є ідея „русского міра“, яку Володимир Путін силою зброї реанімує сьогодні у східних районах нашої „степової Еллади“. Але намагання В. Путіна відродити евразійську імперію приречені на провал:

І встане вік молитви і заліза
Над гноїщем, де панувало зло.

Є. Маланюк дав точну оцінку імперського реваншизму Москви, що нині є знову центром імперії зла:

Знову – навала.
Знову Суздаль посунула нищить
Тайни тисячоліття –
в Софії стрункій,
Що поблідла, але ще ясніше,
ще вище
Вироста, як молитва в блакить.

Не вийшло В. Путінові оволодіти Києвом. Встав Майдан і заступив дорогу. Ескаляція насильства призведе саму Росію до державного упадку. Вже прокидаються поневолені народи, вже бунтують принижені Урал та Сибір. Поет бачив майбутнє недорозваленої імперії:

Що Петроград і Ленінґрад,
що кожне
Нове ім'я тому, що стало – гній?
Народжений з порожнього –
порожній,
Осквернені простори – у вогні.
Хай зміцнював
полярний вітер мертво,
Творя державу, як крижаний дім,
Розтопить все й пожне
вогненна жертва
І попелу не буде, – тільки дим.

Читаючи поезію Є. Маланюка „Вояки“, відчуваєш присутність поета під Краматорськом, Донецьком, Луганськом, який разом з нашими героями готується до відбиття чергової атаки чорного воїнства:

Хай нерухомо ми стоїм
Чекаючи страшного знаку,
Так сотня крізь гарматний дим
Готується зустріть атаку.
Просвердлюючи зором даль
І нашорошуючи ухо,
Аж заговорить люба сталь
І завирує заверуха.
Уста, затиснуті – горять
Заціплені скрегочуть зуби,
Та в пурпуровім часі згуби,
Рука не мучиться карать!
Набряклий м'язень не тремтить:
Так в кулеметі, пружно-звинна
Чекає на останню мить
Замком затиснута пружина.

В поетичній спадщині Є. Маланюка є чітка оцінка сепаратистів, російських диверсантів та різного роду покидьків, що замахнулися на територіяльну цілісність молодої держави. Українці зуміли встати на прю з лютим ворогом:

Щоб в чорний час зневаг,
насильства, ґвалту й мук
Враз вовком кинутись,
наллять залізом руки,
Коли регоче хам над неміччю краси
І кров'ю ворога жагу свою зросить.

Залізною стіною стали на шляху ворога воїни з Галичини, Волині, Закарпаття, Буковини, Поділля та Придніпров'я. Їх не здолать. Поет писав, заглядаючи в майбутнє України:

Ти не загинеш, мій народе.
Пісняр, мудрець і гречкосій.
Бо вірю: судні дні недаром
Твій чорний рай зняли пожаром
І пломінь слухами росте,
Сполучуючи з небом степ
І небо сходить на країну
Крізь зойк заліз, крізь звіря рик
Крізь дим руїни. Україну
Новий уздріє чоловік.

Львів

Андрій Химко – письменник, який переміг радянську систему

Олександер Вівчарик

Переслідуваний в СРСР Андрій Хименко (літературний псевдонім Химко) зформувався як письменник у боротьбі з радянською системою. Він ніколи не вважав себе безневинно репресованим, бо завжди ненавидів комуністичну державу, в якій розпинали його Україну, знищували його родину. На долю уродженця села Адамівки Чигиринського району на Черкащині випало немало поневірянь: голод, арешт за патріотизм, в'язниця, втеча від гітлерівців з-під розстрілу, заслання на північ Росії. Але він ніколи не каявся і не плакався.

На початку 1980-их років цей незламний чоловік і недооцінений ще письменник, в черкаському будинку якого я наймав кімнату, навчаючись в університеті, казав мені: „Я все свідоме життя боровся за Україну. Найбільше – з антилюдяною радянською системою. Вона мені ворожа, і я їй ворог. Ніколи не змирюся з її існуванням. Робитиму все, що можу, аби наблизити її кінець. Крах Радянського Союзу, як і гітлерівської Німеччини, неминучий“.

Я не вірив тоді, що СРСР зникне за мого життя. Та вже через 10 років ми усі голосували за незалежність України. Проголосував у лікарняній палаті й А. Хименко. Невдовзі, у 1991 році, помер. Та він таки пережив імперію зла, переміг у протистоянні з радянською системою.

29 липня у черкаському Музеї „Кобзаря“ презентували виставку про письменника Андрія Химка. 27 липня йому виповнилося б 95 років. На виставці можна побачити речі, що оточували А. Хименка за життя: вишита сорочка, друкарська машинка „Еріка“, постанови на обшук, протоколи, портсигар, попільничка, папка з рукописами, машинописи.

Цінним експонатом є світлина часів заслання в місті Інта, де у таборі, в 1953 році, арештанти відзначали Різдво. Бідний стіл говорить промовисто про ті часи. А. Хименко у серпні 1944 року за доносом був засуджений військовим трибуналом Київського військового округу до 10 років виправно-трудових таборів і п'яти років позбавлення прав. Перебував у місцях ув'язнення до жовтня 1953 року, працюючи фельдшером лікарні комбінату „Печорбуд“, а згодом фельдшером лікарні комбінату „Інтавугілля“. Після звільнення був засланий на поселення в Республіці Комі. Працював у відділі робітничого постачання в місті Інта, був начальником відділу матеріяльно-технічного постачання комбінату „Інтавугілля“.

Завдяки старанням родичів та друзів рукописи письменника збереглися. Деякі, щоб заховати від каральних органів, він змушений був закопувати у трилітровій склянці на городі.

„За його життя вийшла друком лише одна книга „Засвіти“ – перша з трилогії про Івана Сірка. Зараз, звісно, вже більше, – зауважує науковий співробітник музею „Кобзаря“ Діана Вівчарик. – Це дві інші книги трилогії – „Між орлами і півмісяцем“ та „Під Савур-могилою“, поема „Анти“, вірші і надзвичайно сильний твір „У пазурах вампіра“.

Присутня на виставці донька письменника Лариса Хименко пригадала колишнє життя, коли батько був постійно під наглядом.

„Приходили, перевіряли батькові папери, багато вилучали. Робили і незаконні, потаємні обшуки, тисли морально, нацьковували покидьків. Од відчаю рятували друзі, яких, попри все, батько мав багато. Вилучене повернули вже за незалежности. Тато був веселим і вимогливим. Мені найцікавіше читати книгу „У пазурах вампіра“, бо то автобіографічний твір, який розповідає про те, що пережив тато. Практично готова і друга частина цієї автобіографічної трилогії. Щоб її видати, потрібні гроші“, – ніякове Л. Хименко.

Вулиця Пролетарська, на якій жив письменник, досі не названа його ім'ям. Варто народним обранцям замислитися над цим. Якби не Андрій Химко, чимало відомих нині письменників не були б такими, якими ми їх знаємо зараз. Він мав великий вплив на світогляд Василя Симоненка в останні роки його життя. Про це свідчать твори В. Симоненка двох останніх років і попередні. Він „раптом“ він з звичайного поета-газетяра став видатним українським. Колишній політв'язень, лавреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка, письменник Василь Захарченко теж говорив про вплив А. Хименка на нього і на В. Симоненка. А. Хименко мав вплив і на композитора Володимира Івасюка. Той бував у нього вдома. Напевне, і цей факт вплинув на переслідування композитора працівниками радянських спецслужб.

Андрій Химко

Андрій Химко залишив по собі глибокий слід. Його твори вчать бути патріотом України і перемагати. А нам ще відкривати і відкривати український світ письменника.

Путін недооцінив...

(Закінчення зі стор. 3)

„гібридної війни" з Україною В. Путін почав не 20 лютого, як це вибито на пам'ятних медалях героїв підкорення Криму, а ще в середині минулого року – тиском, шантажем, підкупом змушуючи Україну відмовитися від підписання Угоди про асоціяцію з Евросоюзом. В. Путін розумів, що імплементація цієї угоди призвела б насамперед до зміни правил гри в самій Україні. Українське „так" Европі на 90 відс. означає „ні" пострадянській моделі кримінального капіталізму. Успіх України, що обрала европейську модель розвитку, – Кощеєва смерть путінізму, цієї убогої філософії нижчих чинів КҐБ, очманілих від рекету в меблевих крамницях і нафтових компаніях.

Український приклад став би занадто заразливим для російського суспільства і зробив би падіння путінського режиму невідворотним у найближчій історичній перспективі. Тому Україна, на думку В. Путіна, має або назавжди залишитися в системі пострадянського паханату, або піддатися розчленуванню.

Анексія Криму стала першим кроком у виконанні цього вироку. Кримська промова 18 березня замислювалася В. Путіним як пропаґандистська презентація „urbi et orbi" приєднання Криму в максимально вигідному для Кремля світлі. Несподівано, як мені здається, і для самого оратора, ця промова стала чимось значно більшим, вона вирішила для В. Путіна особистісну проблему не менше, а навіть більш важливу, ніж придушення української революції.

Будь-хто, навіть найбільш жорстокий авторитарний режим, не може спиратися тільки на насильство. Такому режиму обов'язково потрібний якийсь системотворний міт, що обнадіює на певний час значну частину населення. І ось на наших очах народжується новий духопідіймальний осяйний міт про „Володимира Таврійського", збирача земель руських. До 18 березня контроля над Києвом була метою, анексія Криму – одним з інструментів її досягнення. Після 18 березня збирання російських земель, „криміналізація" всього простору колишнього Радянського Союзу або навіть колишньої Російської імперії стає, за задумом кремлівських мітотворців, містичною надметою і вищим сенсом існування посталого, нарешті, з колін російського етносу, який отримав гідну національну ідею. А заодно і леґітимізацією довічного правління В. Путіна в одежах Месії „русского міра".

Судячи з телевізійної істерії та опитувань громадської думки, „арійське плем'я Росії", яке володіє унікальним генетичним кодом, спустилося з Карпатських гір і поширилося на пів світу до форту Росс в Каліфорнії, проковтне цей духопідіймальний дискурс з не меншим захопленням, ніж свого часу мобілізуючий льозунґ „мочити в сортирі". Це романтичне перезавантаження системотворчого міту гарне для правителя ще й тим, що автоматично має на увазі наявність зовнішніх ворогів і націонал-зрадників, а значить, легко і назавжди пояснить і майбутню обвальну деґрадацію економіки і необхідність суворої зачистки незгодних. Власне, ніякого іншого порядку денного, який об'єднує кремлівську владу, він зформулювати вже не в змозі.

Однак, як я попереджав ще пів року тому, водночас В. Путін стає заручником нового героїчного міту, який підкорив серця вразливих росіян. У пропаґандистській експлуатації цього міту чаїться серйозна небезпека, логіка його вимагає динаміки, картини всесвіту „русского міра", котрий безперервно розширюється. Статика і будь-який натяк на відступ перед зовнішнім ворогом – смертельні, породжують навіть серед найгарячіших прихильників страшну підозру: „Цар несправжній!". Тепер до самого свого останнього дня при владі він приречений бути „Володимиром Справжнім", лестити і потурати своєму „арійському племені".

Труднощі стали наростати несподівано швидко. У своєму засліпленні кримським тріюмфом В. Путін упустив три важливі обставини. По-перше, недооцінив ступінь опору нової української нації колоніяльній для неї ідеї „русского міра". Ще в березневій промові він пообіцяв розпаленілому арійському племені „Новоросію" – вісім областей, незаконно переданих Україні більшовиками, Бог їм суддя. Але з'ясувалося, що в шести з восьми зарахованих до „Новоросії" реґіонах не знайшлося навіть досить недоумкуватих бабусеньок для організації реґулярних масовок з хоругвами і путінськими іконами. У двох областях в декількох містах вдалося закріпитися озброєною до зубів різношерстою компанією полковників служб безпеки, фашистів, кримінальників, кадирівців, ряджених казаків, схиблених ветеранів 35-річної афгансько-кавказької війни. Для того, щоб їх з України не вибили, необхідна постійна присутність там реґулярної російської армії з танками, броневиками, „Ґрадами" і навіть „Буками", які іноді стріляють по маляйзійських лайнерах.

Проєкт „Велика Новоросія" зіщулився до окремих районів Донецької та Луганської областей.

По-друге, несподіванкою для Кремля стали відносно жорсткі санкції США і Евросоюзу, вельми чутливі для і без того стагнуючої російської сировинної економіки. Перша реакція Заходу була досить стриманою: на анексію Криму готові були б закрити очі, якби Москвою водночас не розпочала проєкт „Новоросія" і тим більше – мегаконцепцію „русского міра". Навіть найскромніша спроба її реалізації могла б поставити під питання територіяльну цілісність принаймні двох держав-членів НАТО. Це про Україну Барак Обама і Андерс Фоґ Расмусен негайно оголосили: ця країна не є членом НАТО і тому військове втручання США та Північноатлантичного альянсу абсолютно виключається. Про Латвію і Естонію так вже не скажеш.

Думка про можливу військову сутичку з ядерною супердержавою, на чолі якої до того ж перебуває людина, що живе в іншій реальності, є кошмаром для провідників країн НАТО. Вони не хочуть випробовувати долю і саме тому готові використовувати тут і тепер всі економічні та політичні засоби для того, щоб небезпечна для самої Росії і для оточуючих її країн химера „русского міра" зазнала поразки на Донбасі і про неї потиху забули назавжди.

По-третє, економічні проблеми, які вже виникли в результаті санкцій і ще загрожують виникнути, різко загострили суперечності між двома угрупованнями у вищому ешелоні путінського режиму – ґльобо-клептократами і націонал-клептократами. Орієнтовані всім своїм „бізнесом" і стилем споживання на Захід ґльобо-клептократи несуть величезні фінансові втрати і відчувають все більші життєві незручності. Націонал-клептократи, готові патріотично красти в Росії і марнувати життя на курортах Криму та Арабських Еміратів, навпаки, бачать в тому, що відбувається, історичний шанс остаточно потіснити своїх конкурентів, оліґархів єльцинского послідy, біля керма влади. Як багато років тому рекомендував евразійський ідеолог Олександер Дуґін: „Розумніше дати можливість розчленувати накрадені імперії атлантистів багатьом російським патріотам (новим „економічним опричникам"), розділивши їх на невеликі опричні паї (постоліґархічні вавчери), щоб не було проблем з тим, де ховати надлишки".

Скавучання бульдогів, що зчепилися під кремлівським килимом, лунають у формі „аналітичних" статтей та інтерв'ю призначених ними балакаючих голів. Почитайте, наприклад, професора Сергія Караґанова, який нещадно викриває в маніфесті „Уникнути Афганістану-2" антимодерністські неконкурентоспроможні сили, які намагаються під прапором патріотизму відтіснити більш освічені й ефективні верстви бюрократії та буржуазії. Або, для різноманітности, – полковника Ігоря Гіркіна-Стрєлкова, який гнівно таврує гієнзрадників, котрі здали в Мінську „Новоросію", які проникли у вищі ешелони влади і навіть називають себе друзями президента. Як колись Олександер Керенський між більшовиками і Лавром Корніловим, а потім Михайло Ґорбачов між Борисом Єльциним і ҐКЧП, В. Путін стає все сильніше затиснутим між двома однаково незадоволеними його політикою групами впливу на самій вершині влади: між жадібними оліґархами і неадекватними імперцями.

(Радіо „Свобода", 18 вересня)

Андрій Піонтковський – російський політичний експерт

Президент дає...

(Закінчення зі стор. 1)

час – з вірою в завтрашній день країни. Нижче – уривки з найважливіших відповідей П. Порошенка.

Щодо світових тенденцій: „Тривалий час стабільности розслабив европейський світ, створив ілюзію, що запанував вічний мир, що европейські цінності перемогли і весь континент, від Лісабону до Владивостоку їх поділяє. Але мир виявився надто крихким, конструкція – ненадійною, і в безпеці не почувається ніхто".

Про тиск з боку Москви: „Я нічого не боюсь і ніколи нічого не боявся. Додаткових сил мені дає те, що я представляю велику державу з дуже сильним народом".

Про Донбас: „Ніякого закону про спеціяльний статус Донбасу не існує. Це вигадки опонентів або закордону. Є закон про особливий режим місцевого самоврядування, державних функцій Україна нікому не делеґуватиме.... Будь-які вибори, проголошені терористичними організаціями, не будуть визнані ні Україною, ні світом, ні, я сподіваюся, Росією".

Про те, чому не слід оголошувати воєнний стан: „Зверніть увагу, яку потужну підтримку миру нам вдалося зараз організувати. Якби був воєнний стан, ми б її втратили, і Україна залишилася б наодинці з аґресором".

Чому Україна не одержує летальної зброї від Заходу: „Нам потрібна не смертельна зброя. Високоточна протитанкова ракета французького виробництва коштує в 14 разів дорожче, ніж аналогічна ракета українського виробництва. Американською ракетою потрібно вчитися користуватись понад два роки, а своєю зброєю ми вміємо користуватися. Нам потрібні засоби зв'язку, електронної розвідки, безпілотники, і ми це будемо купувати".

Про путінський „гуманітарний конвой": „Російський конвой не є гуманітарний. Ми це розглядаємо як інтервенцію на територію України, і це частина тих дій, які ми повинні зупинити".

Про передвиборний список „Бльоку Петра Порошенка": „Запевняю що у наших списках немає колишніх „реґіоналів", нема нікого, за кого мені має бути соромно".

Про свого сина, котрий кандидує у мажоритарному окрузі: „Він не радився зі мною про це, також не радився, коли пішов волонтером в зону антитерористичної операції... Тільки коли твій син там, починаєш по-справжньому відчувати, що таке боротьба за державу і чим за неї доводиться платити...".

Мабуть, запитань до Президента вистачило б, якби ця пресконференція тривала й цілий день, але й у цьому випадку щось залишилося б без відповіді, тому що насправді збройна аґресія Росії проти України ще не припинилася, а це та обставина, в котрих П. Порошенко не міг бути абсолютно відвертим. Попри це, деякі експерти все одно вважають, що міра президентської відвертости мала бути більшою. Наприклад, відомий політик і юрист Степан Гавриш в інтерв'ю для „Еспресо TV" висловився в тому сенсі, що не почув від Президента трьох важливих речей: в який спосіб і хто через нову Конституцію модернізуватиме Україну – Верховна Рада чи Конституційні збори? Який характер матимуть економічні реформи? І чому П. Порошенко під час цієї прес-конференції нічого не говорив про війну, яка триває на сході України?

СПОМИН: Теодозій Пришляк прославив Україну в піснях

Тетяна Будар

Сумна звістка прилинула в Бережани – 28 серпня в Бафало, Ню-Йорк, відійшов у вічність уродженець Бережан (народився 28 червня 1927 року на Адамівці), колишній учень Бережанської гімназії, знаний співак, просвітянин, громадський діяч, ветеран Другої світової війни (учасник 1-ої Української дивізії „Галичина", війни в Кореї, культурно-освітній референт Української Американської Координаційної Ради, щирий патріот України Теодозій (Дозьо) Пришляк.

Наш земляк з славної родини Пришляків довгі роки був адміністратором, солістом і скарбником хору „Бурлака" у Бафало, капеляном Українських Американських ветеранів, членом Пласту, дяком християнських церков на американській землі, дириґентом церковного хору, жертводавцем багатьох добродійних справ.

Після відновлення незалежности України Т. Пришляк майже щороку приїжджав на рідну землю, де його завжди з нетерпінням чекали родичі, знайомі, друзі в музеях, гімназії, церкві, в громадсько-культурних товариствах, щоб послухати змістовні розповіді земляка.

Родина Пришляків ще за польського владарювання в Галичині була одним з відомих осередків українства. Коли прийшли червоні, членів родини забрали в радянські табори. У 1944 році Т. Пришляка вивезли до Німеччини на роботу. Звідти він утік і зголосився до Дивізії „Галичина".

Св. п. Теодозій Пришляк

Пізніше, перейшовши Альпи, опинився в Австрії, у таборі Ляндек, де ходив до школи, працював, належав до Пласту, Спілки Української Молоді, хорів церковного й „Трембіта". В січні 1950 року прибув до США, влаштувався в автогаражі помічником механіка, пізніше – у сталеварні.

Коли у червні 1950 року розпочалася війна в Кореї, зголосився добровольцем, його призначили в піхотинську дивізію й послали на фронт. Через деякий час до сотні, в якій служив „Дозьо", приїхали люди, котрі шукали талановитих артистів. Сотник розповів про Т. Пришляка. Його забрали на прослуховування, створили ансамбль. За два місяці об'їхали з піснями всю Корею.

Оскільки американський уряд оплачував навчання ветеранів Корейської війни, Т. Пришляк вирішив піти до школи англійської мови. Він працював, ходив на громадські сходини, співав у хорі, працював на Пластовій оселі. Одружився 1954 року з Галиною з Рівного. Виховали сина й дочку, мають п'ятеро внуків.

На теренах Бафало був популярний хор „Бурлака". Любителі української пісні вирішили продовжити славу дивізійного хору, що діяв у таборі полонених в Італії, в Ріміні. Щиро лунав їх спів і за океаном. Хор „Бурлака" приїздив з концертами в Україну. Вперше – у 1990 році, перед проголошенням Незалежности України. Т. Пришляк брав участь в Капелі бандуристів ім. Тараса Шевченка. Незабутньою для учасників капелі стала поїздка з концертами в Европу у 2003 році, виступи в Манчестері, Страсбурзі, Парижі, Реґенсбурзі, Мюнхені, Відні та інших містах.

У 1990 році Т. Пришляк приїхав до рідного міста. Його виступи люди вітали стоячи. Життєвий і творчий шлях Т. Пришляка – палкого патріота, активного діяча на ниві прославлення й розбудови нашої держави – є взірцем для молоді й старшого покоління.

Бережани,
Тернопільська область

ПОМЕР БОГДАН ТОДОРІВ

Помер великий українець, помер колишній вояк УПА, чудовий публіцист і взагалі надзвичайно добра і чуйна людина. Людина, яка жила все своє свідоме життя Україною і для України. Жила і боролася. Чи на теренах України у роки совєтської окупації, чи вже з пером у руках публіциста, перебуваючи на Заході.

Я мав щастя і честь познайомитися з паном Богданом і його милою дружиною пані Вірою у роки нашої оновленої Незалежності. Це був 1992 рік. Рік Всесвітнього конгресу(пізніше Форум) українців, що проходив у Києві. З того часу наша дружба не переривалася ані на день. Ми часто телефонували один одному, пересилали один одному свої статті: пан Богдан в Україну до українських часописів (його погляд на Україну з Америки), я - до США, де друкувався в тамтешніх газетах, журналах, бюлетенях.

І раптом цей страшний телефонний дзвінок. Дзвінок із далекої Філадельфії від пані Віри, дружини пана Богдана. Не стало пана Богдана. Як усім нам у це завжди з перших хвилин не віриться. Принаймні хочеться думати, що це не так. А тим часом ти подумки переносишся до Філадельфії, до їхнього затишного українського дому на невеличкому клаптику землі з незабутньої багаторічною грушею, яка так нагадувала український сад і саме тут забувалося, що ти в Америці, а не в Україні. Ми часто сиділи з паном Богданом і пані Вірою в цьому українському саду під високою грушею посадженою паном Богданом. Мені весь час вижалося, що ця багатолітня груша разом з родиною Тодорових пересікла Атлантику, щоб оселитися тут, майже в центрі колишньої столиці США- Філадельфії.

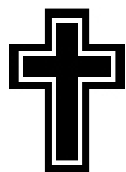
Тепер я згадую ті благословенні миті наших зустрічей. Згадую думки і міркування пана Богдана. Його помисли, його мрії, його справи, як і його серце, котре билося понад 50 років на іншому континенті від України, зажди жило з думою про Україну. Він важко переживав наш український хаос, нашу невизначеність і все боявся аби ми не втратили в черговий раз оновлену Незалежність, до якої ми так важко завжди йдемо і так часто її втрачаємо. Він все життя мріяв про ідеальну Україну. Про Україну найкращу в світі. Він її романтично порівнював з другою Елладою. Бо саме такою вона йому уявлялася по той бік Атлантики. Вона для нього географічно ніколи не була втрачена. Він нею жив і про неї мріяв. Про її краще завтра. Про її згуртованість, її злагоду, її соборність, про не розпорошеність українців по світу і про повернення їх до рідного дому, в українську Україну.

Він цим зболілим серцем начебто відчував, що московський вічний зазіхач –пізно чи рано знову піде на його Україну. Нахабно і безцеремонно переступить поріг українського дому і увійде не у двері, а у вікно і не з добром, а з ножем і ненавистю. Мені в це не вірилося. Я гадав, що ми вже живемо у найцивілізованішому відрізку нашої людської історії. У світі ХХІ сторіччя. Та на відміну від пана Богдана я помилився. Я не міг й подумати, що цей вік , як і минулий, знову породить тирана, загарбника, окупанта і цей московський тиран-окупант, як і в минулому Гітлер, без оголошення війни, наче злодій прокрадеться через нашу межу і не тільки топтатиме нашу землю, а й знищуватиме все живе на цій землі, що ще вчора називалося благодаттю, миром і спокоєм.

Пан Богдан важко переживав новітню українську трагедію 2014 року. Буквально днями у телефонній розмові зі мною він оперував цифрами, як оракул: 1914 рік - Перша Світова війна, 1941 рік – Друга Світова війна і знову ці дві цифри 1 і 4 – 2014, і він знову боявся, щоб ці дві магічні цифри в черговий раз не стали чорним вісником Третьої Світової. Може, й через це серце його не витримало. Велике серце доброї людини, сина своєї Вітчизни, яку він так любив і якою він жив, як істинний син свого народу.

25 вересня 2014 року його серце перестало битися. Перестало битися назавжди. Не стало поміж нас ще одного борця за нашу волю, за наше краще завтра, про яке усі ми так мріємо, яким завжди жив він, Богдан Тодорів, не мій, а наш, наш український незабутній приятель і однодумець. Людина надзвичайно відкритої і доброї душі, яка передчасно відійшла від земної юдолі за невідому для усіх нас межу.

Олег Чорногуз

Ділимося сумною вісткою
з рідними, приятелями і знайомими,
що 23 вересня 2014 року у Філядельфії
відійшов у Божу Вічність найдорожчий
Чоловік, Батько, Дід і Сват

св. п.

Богдан Тодорів

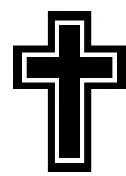
народжений 18 жовтня 1926 року з Шипорівці-Коломия в Україні. Колишній вояк за волю України у лавах УПА, в'язень концентраційного табору у Гамбурзі (Німеччина), педагог - учитель українознавчих шкіл, дописував до української преси: „Америка", „Свобода", „Національна Трибуна", колишній директор Нашої Української Школи, член Товариства Українських Сенйорів, член Українського Громадського Комітету.

У глибокому смутку залишились:

дружина - Віра
дочка - Ніна з чоловіком Юрієм Воскобійники
внуки - Ляриса, Юрій, Олександер
дочка - Дана з чоловіком Олександром Рейтарівські
свати - Галя і Олександер Воскобійники
близька і дальша родина в Україні і в Америці

Похоронні відправи відбудуться в суботу, 4 жовтня 2014 року в Українській католицькій катедрі Непорочного Зачаття на Френклін Стріт, у Філядельфії. Початок о 9:30 ранку **особисті молитви і співчуття родині**, від 10:30 ранку похоронні відправи Служб Божих. Відак на Український православний цвинтар св. Андрія у Савт Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 31 серпня 2014 року,
з волі Всевишнього відійшла у вічність
наша найдорожча і улюблена
Мама, Бабця і Прабабця

св.п.

Феня (Євфемія) Гавілей

з дому Бутрій

народжена 5 березня 1922 року в селі Дидьова, Львівська область.

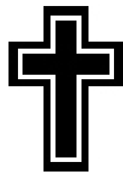
Панахида відбулася 5 вересня 2014 року в похоронному заведенні Мандзюка, Sterling Heights, MI.

Похоронні відправи відбулися 6 вересня 2014 року в Українській католицькій церкві Непорочного Зачаття в Hamtramck, MI, а відтак на цвинтарі Воскресіння в Clinton Township, MI.

У глибокому смутку залишилися:

дочка - Ліда Яхницька з чоловіком Любомиром
син - Юрій з дружиною Галею
внуки - Христина Дяченко з чоловіком Ігорем
- д-р Марко Качан з дружиною Мелані
правнуки - Віктор і Аня Дяченко
брат - Іван Бутрій з дружиною Анастазією
швагерка - Христина Стронцька з родиною
племінники - д-р Анна Блюй з чоловіком Борисом
- д-р Євген Бутрій
- Андрій Блюй з дружиною Анною
ближча і дальша родина в Україні.

Вічна Їй пам'ять!

З невимовним сумом ділимось болючою
вісткою з родиною, приятелями та
знайомими, що 28 серпня 2014 року,
на 88-му році життя з волі Божої
відійшов у вічність наш найдорожчий
Чоловік, Батько, Дідусь, Тесть та Вуйко

св. п. Орест Бойко

колишній член Пласт-Прияту та Самопомочі в Нюарку, Н. Дж,
народжений 2 січня 1926 року в Підгайчиках, Галичина.

У глибокому смуту залишилися:

дружина - Любомира (Гайовська)
дочка - Марта Кардашинець з чоловіком Анатолієм
внук - Роман Кардашинець
дочка - Ліда Андерсен з чоловіком Айво
братанок - Борис Бойко, син Адам і дочка Леся з чоловіком Міґел
братанка - Христина Кіра
братанка - Ірена Яблонська з чоловіком Михайлом та дітьми Романом, Михайлом і Андреєю
шваґерка - Оленка Климків
шваґерка - Лєна Прийма з чоловіком Ігорем та синами з родиною
рідні в Америці, Україні та Канаді.

Парастас відбувся 2 вересня 2014 року о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Lytwyn & Lytwyn, Union, NJ.

Похоронні відправи відбулися 3 вересня 2014 року в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. Покійний був похований на цвинтарі Union Hollywood Cemetery.

Сердечна подяка парохові церкви св. Івана Хрестителя о. Леонідові за похоронні відправи та щирі слова співчуття.

В пам'ять Покійного були зложені глибокі співчуття, пожертви на Служби Божі, церку св. Івана Хрестителя в Нюарку та на ЗУАДК - допомогу війську в Україні - за які родина складає всім сердечну подяку.

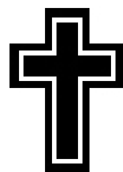
Вічна Йому пам'ять!

Положу квітку, що не зів'яне
Серце болить - не перестане,
Думки блукають, щоб знайти дорогу
Тепер душі Твоїй нового дому.

Вона тепер в просторах десь ширяє
Мов сокіл той над рідною землею,
Успокоїлося Твоє чутливе серце,
Яке завжди, хоча на чужині, так билося для неї.

Спи спокійно.

Люба

Ділимося сумною вісткою,
що 22 серпня 2014 року відійшла у вічність
найдорожча Мама і Бабуся

всесвітлої пам'яті

Марія Ольга Галькевич

з дому Туркевич

народжена 15 липня 1920 року в селі Поникве, Бродівський район

По Другій світовій війні опинилася з Романом у Ді-Пі таборі у Міттенвальді, а опісля родина поселилася в Cohoes, N.Y.

Після виходу на пенсію в 1982 році переїхали до дітей до Вінніпегу.

У глибокому смутку залишилися:

діти - Оксана Шулякевич з чоловіком Любомиром
- Богдан Галькевич з дружиною Марійкою
внуки - д-р Маркіян (Юлія) Шулякевич
- д-р Ждан (Келі) Шулякевич
- Андрій Галькевич
ближча і дальша родина в Америці, Канаді, Австралії й Україні.

Похорон відбувся 26 серпня 2014 року в Українській католицькій катедрі Святих Володимира і Ольги у Вінніпезі, Канада.

Вічна Їй пам'ять!